

НА СЛУДОЖІ

1948 (Рік III)

Січень-Лютий

Ч. 1-2

Свобода народам!

Свобода людині!

За Українську Соборну Самостійну Державу!

З М І С Т

	стор.
В 30 річчя Самостійності і Соборності — ЗЧ ОУН	3
Тут і там — І. Полтавець	7
Синтеза українського націоналізму, як політичного руху — М. М.	18
Розполітикованим хлопчакам — А. Т-ий	29
Гнила основа шкідливих замірів — Л. В.	43

Україна бореться

Документи збройної боротьби

Друзі революціонери-повстанці — КП ОУН	45
Український Народе! — УГВР	47
Звіт бойового відділу УПА	51
Історичний календар УПА	59

Організаційне життя

Увагу питанням політичної тактики — С. П.	60
Впливи революційної ОУН за Океаном	63

«На сторожі» суспільно-політичний місячник,

Орган ТПН — ОУН

В 30 річчя самостійності і соборності

30 років тому — 22 січня 1918 року в славній віковічній столиці України, в золотоверхому Києві, волею Українського народу, що по століттях національно-державної неволі підніс пропор Української Національно-Визвольної Революції, український парламент — Українська Центральна Рада проголосила відновлення української державності в формі вільної самостійної Української Народної Республіки. Рік після цього, в цей самий день у Києві проголошено злуку розеднаних загарбниками українських земель в Українській Народній Республіці, що стала першою в наш час Самостійною Соборною Українською Державою.

Створена в огні революції Українська Держава з першого ж дня свого існування опинилася в стані кривавої боротьби за свою волю й незалежність, проти одвічного ворога українського народу — російського загарбницького імперіалізму — втіленого в большевизмі. В цій боротьбі вже за тиждень по проголошенні відновлення державності український народ склав свою першу велику жертву за неї під Крутами. Триста славних українських лицарів-юнаків ціною свого життя засвідчили навіки непереможну волю українського народу до вільного життя в своїй державі. Впродовж наступних років цю боротьбу провадив далі український народ в лавах своєї революційної Армії під проводом незабутнього Головного Отамана Симона Петлюри.

В цій тяжкій і нерівній боротьбі, Українська Армія вписала свою останню героїчну й трагічну сторінку під Базаром, а потім ще довго палала по всій Україні в формі легендарного повстанського петлюрівського руху, перетворившись згодом у підпільно-політичну боротьбу. Її найяскравішим виявом стала — Українська Військова Організація, Спілка Визволення України і нарешті Організація Українських Націоналістів, яка діє й сьогодня.

Організація Українських Націоналістів, створена одним з найвидатніших співтворців Української Армії і військових побратимів Симона Петлюри — полковником Євгеном Коновалцем, є плоть від плоті твором Української Національно-Визвольної Революції, що тридцять років тому здійснила в формі Української Народної Республіки ідею Самостійної Соборної Української Держави. Продовжуючи і розвиваючи в нових історичних умовах Українську Національно-Визвольну Революцію, що, незавершена, триває ось уже тридцять років, Організація Українських Націоналістів організує всі сили українського народу для боротьби за остаточну перемогу ідеї Самостійної Соборної Української Держави. Ця ідея, як провідна ідея Української Національно-Визвольної Революції, лежить в основі українського революційного націоналізму.

Вірна ідеї Самостійної Соборної Української Держави, Організація Українських Націоналістів у своїй боротьбі за її здійснення стояла і стоїть на позиції визнання одним вирішальним чинником, що має визначити форму і зміст української державності на сучасному історичному етапі життя українського народу, сам цей народ, який лише там — у визволеній всеукраїнській столиці, в Києві, своюю суверенною волею й відповідно до сучасного змісту свого життя та його вимог, як і тридцять років тому, встановить найновішу форму української держави. Саме тому в найскладніших історичних умовах другої світової війни, засвідчуєчи актом 30 червня 1941 р. незмінну волю українського народу, висвоблену в актах самостійності й соборності 22 січня 1918 року, Організація Українських Націоналістів проголосила за схваленням Національних Зборів у Львові створення лише тимчасового державного правління, що як зазначено, в акті, підпорядкується Українському Національному Урядові, що повстане в столиці України — Києві. Цим актом організація Українських Націоналістів відкрила початок дальнього етапу боротьби українського народу за Самостійну Соборну Українську Державу, перейшла в дальший етап Української Національно-Визвольної Революції, зв'язаний з актом 22 січня 1918 року.

Організація Українських Націоналістів, і організований нею український національно-визвольний рух вшановує день 22 січня, як найбільше українське національне Свято, як величний символ того ідеалу, що давав і дає нині натхнення сучасним борцям української Національно-Визвольної Революції. Це Свято, втілює в собі найсвятіші заповіти

наших батьків, вписаних в історію святою кров'ю найкращих синів України під Крутами й Базаром та в цілих визвольних змаганнях першого петлюрівського періоду Української Національно-Визвольної Революції. Сьогодня, заповіти перебрало нове українське покоління, що своєю кров'ю стверджує нині незмінний український ідеал Самостійності й Соборності.

Ми хилимо голови перед маєстатом Української Держави, незалежно від її форми і устрою, якщо вона суверена й соборна. Бо її справжня суверенність і самостійність гарантує справедливий соціально-політичний лад.

Засуджуючи Федерацію з Росією Гетьманської Держави 1917 року, як теж соціальні несправедливості того часу, ми, як понад усе державники й самостійники, виносимо з першого періоду Самостійної Української Гетьманської Держави передусім міт і легенду Української Держави. Перед маєстатом тієї Держави, ми схиляємо наші голови, як перед традицією української суверенної державності, не зв'язаної з означеними формами, а лише її суттю.

Наше покоління знову стало до відкритого бою проти одвічного ворога Української Державності, продовжуючи славні традиції 1918 року в лавах революційної Української Повстанської Армії. Нерозривний зв'язок цього покоління з ідеалами 22 січня засвідчено Універсалом Української Повстанської Армії в процесі її героїчної боротьби на два фронти в другій світовій війні.

Українська Головна Визвольна Рада, як зазначено в Універсалі, «є найвищим керівним органом українського народу на час його революційної боротьби до створення Уряду Української Держави», першими словами насамперед нав'язує до того попереднього етапу, коли український народ революційним зрывом, зброею найкращих своїх синів, спорудив у 1917—1918 р. р. Храм Волі — Українську Державу.

Сьогодні, в тридцяті роковини акту 22 січня, Організація Українських Націоналістів підкреслює єдність сучасної боротьби українського народу за Самостійну Соборну Українську Державу, що її виразником є українські революційні формaciї; Організація Українських Націоналістів, Українська Повстанча Армія і Українська Головна Визвольна Рада, з тією попередньою боротьбою, що її вислідом був акт 22 січня 1918 року.

В цей рік, двох великих роковин, український народ знову стойть на порозі великої доби своєї історії, на порозі завершення початої тридцять років тому Української Національно-Визвольної Революції. На порозі здійснення свого відвічного державного ідеалу — Української Соборної Самостійної Держави.

Перед лицем великого минулого і великого майбутнього, будьмо свідомі тих великих завдань, що стоять перед нами.

Будьмо непохитно вірні ідеалам Самостійності і Соборності, особливо пам'ятаймо, що ці ідеали, які символічно поєднані одною датою в одному українському національному святі 22 січня, в своїй нерозривній сполучі творять цілість, що є єдиною передумовою свободи, сили й слави українського народу.

Будьмо ж, до кінця неухильними й послідовними **самостійниками** й **соборниками**.

Будьмо ж незламні в боротьбі за Самостійність і Соборність, доки не здійснимо їх, доки не відновимо навіки в нашому славному золотоверхому Києві нашу Самостійну Соборну Українську Державу.

Провід ЗЧ ОУН

I. ПОЛТАВЕЦЬ

ТУТ І ТАМ

Минув ще один рік. Рік збройно-політичної боротьби проти ворога на Україні і партійного бабрання, розважування, куди пристати і ким стати: правими чи лівими, розважними й холодними, чи нерозважними й волевими, демократично-республіканськими, чи революційно-демократичними?

Україна боролась, а її політична еміграція поборювала ту боротьбу, думаючи, як би довести, що її там немає, бо як же вона може бути, коли нас там немає. Замислювались над тим, чи воюватиме Америка за «самостійність чи за свободу», і з полегшенням писали, що ОН не говорить про сувереність, а лише про свободу.

Свобода народам, чи свобода людині? Що перше, а що друге; свобода людині, чи право людині? А вже, що тому фашизмові досталось на третій рік після його повалення — то страх. Вишкували його скрізь, творили його, переплітаючи ним усе і воювали з ним та поборювали, щоб виправдати свою «демократичну» діяльність.

Пом'янули всіх «соратників» покійного Леніна і всі їхні добре діла для України, щоб, боронь Боже, не забули про них українські маси. Усуспільнювали і розсуспільнювали економіку, залежно звідкіль і який вітер віяв. Хотіли «йти з віком», боялись відстати від всесвіту, шукали і хадались за вселюдські ідеї.

Консолідувались, координувались і сварились, не сконсолідувавшись. А не сконсолідувалися, бо не знали, що головне, а що похідне. Так і не знайшли за рік-бази консолідації. І гвардію створили, та не, аби яку, а національну, аби таки не бачити УПА.

Всього було за цей рік.

А про основне, про самозбереження, самоствердження себе, і для себе, а не на показ, забули. Забули і не хотіли

слухати голосу національного інстинкту, більше всього боялися голосу національного «хочу», а за ним завжди і сила і йде нині політика — партій, націй сильних і здорових. Від голосу краєвої боротьби затуляли наші партійно-демократичні вуха і слухали, дослухались до чужих голосів, мріяли про «всеслюдське братерство нове» і поспішали туди навипередки декларуючи: «ми соціалісти», «ми й демократи», ми й «єтичні», ми й «гумані», «солідарні», а коли треба, то в додаток і національні.

Там і тут. Там російський большевизм, знявши з себе плащик «інтернаціонального братерства», спираючись на російський месіянізм, вищість і покликаність «братнього» народу російського, наступав на воюючу націоналістичну Україну, мордував її щодennimi облавами, нечуваними інквізиціями, морив голодом, вживав підступів і провокацій, щоб захитати монолітний фронт визвольно-революційної боротьби. Там, навколо революційного авангарду ОУН об'єднався увесь народ і на оборону своєї волі, на оборону національної чести, на оборону нації від фізичного винищення покликав п'ять років тому УПА. Покликав і передав їй свою юелукаву, а святу правду, здобуту ним в процесі довгої історичної боротьби, поразок і перемог. Вона проста та правда: державну незалежність, а в ній і свободу здобудемо тільки тоді, як не боятимемося боротьби, в якій кров'ю наших ворогів скропимо свою суверенну волю. Покликавши наказав боротись, бо народ хоче **бути**, жити і знає, що боротьба за державу, то боротьба за життя. І це знає не тільки наш народ, а це знають всі народи, що хочуть жити вільно і незалежно. В час великого національного напруження Великої Британії, року 1941, провідник британського народу Черчіл проголосив «вірю» своєї нації: «Ми мусимо битись до кінця, скільки б це не коштувало-всіх і кожного. Коли довга історія нашого острова має скінчитися, то хай скінчиться не скоріше, аж кожний з нас лежатиме на цій землі, затоплений власною кров'ю».

Так само думав і Хмельницький, проголосивши в універсалі: «ліпше нам за віру свою православну і цілість вітчизни на полі брані від зброї ворожої лягти, ніж рабами **бути**».

І як триста років тому так і нині став український народ в обороні цілості вітчизни через покликану УПА.

Вояки її, а за ними цілий народ стали в обороні замуленої вітчизни і поклялися: «боротися за повне визволення

всіх українських земель і українського народу від загарбників та здобути Самостійну Соборну Українську Державу. В цій боротьбі не пожалію ні крові, ні життя і буду боротись до останнього віддиху і останньої перемоги над усіма ворогами України» (з присяги вояка УПА).

П'ять років не заламали їх, не знесилили, не вломили і не зневірили, бо свята національна ідея, об'єднавши навколо революційного проводу цілий нарід, огрівала й живила їх, додавала їм сили і відваги, а лицарський дух предків, дух героїв Базару і Крут підтримував віру. Національний інстинкт нації вказував конечність боротьби, а не розважування й виглядання.

Минулий 1947 рік не приніс ворогові перемоги і поразки лицарям української правди і не принесе, бо «плоть ничто же, дух живостворит».

Не поміг союз трьох держав, не помогло перетворення цілих районів у згараша, не помогли 132.000 дібраного московського війська.

Відолоски тої боротьби котились по світові, змушували його, повного своїх клопотів, прислухатись до гуркоту зброї в Карпатах, Закерзонні, Поліссі, Волині й Галичині. А невидимі нитки, які снувало революційне підпілля, лутили, єднали навколо відважних лицарів збройно-політичної боротьби Буковину, Наддніпрянщину, Лемківщину, Закарпаття і Галичину — Київ і Львів. Там соборність cementувалась кров'ю боротьби, в обороні української правди.

Доходив і до нас — «гуманних», «етичних» і «демократичних» відгомін тої боротьби. Та ми боялися його, затуляли свої елітарно-благородні вуха, щоб отий соборницький дух Краю не «вишибив» з нас провінціялізму, рутинерства, загумінковости. Слухали не голосу свого національного сумління, а чужих ворожих доказів про «роль наддніпрянської еміграції», окремо від наддністрянської. Сперечались над тим, «Схід» чи «Захід» зуміє краще сказати світові про наші болі, про наші кривди і недолю. А Україна боролась і воювала, виборювала свою хату, щоб у ній утвердити не вселюдську, а свою народню українську правду.

Розбурхана чином боротьби, ота потоптана большевизмом національна українська правда, заговорила на всіх відтинках життя цілої соняшної України. Заговорила так, що ворог змушений був боронячись визнати, що: «націоналістична ідеологія розгорнулася як ворожість до соціалістич-

ного будівництва українського народу, до його радянської культури, до ленінсько-сталінських ідей, до його бойового авангарду і вождя — партії большевиків» (Рядянська Україна «За ідейну чистоту, за большевицьку партійність радянської літератури»).

Боротьба між національною Українською і Росією минулого року досягла високого напруження. Воно таке, що нерви Кремля не витримують, коли він розлютовано заявле: «Грушевщина, бандерівщина і фашизм — це синоніми однієї і тієї політики та ідеології, ланки одного ланцюга».

Політика боротьби за ствердження національної ідеї, яку веде цілий нарід, політика сили в дії, а не «холодного розуму» таки допікає ворогові, а ота націоналістична ідеологія «своєї правди у своїй хаті» переймає всі щілини життя уярмленого народу, коли ворог через якогось малороса Левченка заявляє: «забираєте собі нашого Грушевського. Ви його достойні діти, обожнюйте і моліться йому у тій «самостійній» державній дірці, що ви побудували собі десь у вашому бандитському урвищі, чи під корчем у лісі» (Рядянська Україна — відповідь на відкритого листа УПА).

Збройно-політична боротьба там поєднується в єдиному національно-визвольному фронті з боротбою на культурному, економічному та інших відтінках життя. І переможцем моральним і політичним року 1947 вийшли ті, які за оті безчисленні кривди, яких так багато зазнає український нарід від імперії російської, стали на прою з ворогом. Стали, бо побачили «кривий гієни погляд» і почули «проникливий хижакський голос» півночі.

Край боровся і бореться, а його «амбасадор» — українська політична еміграція ділилась, дробилася, міряла, прислухалась звідкіль і який вітер повіє. Відновлювались анемічні політичні партії, утворювались нові з «революційними емблемами», у яких на червоному дискові вміщувався тризуб на схрещенні серпа і молота.

Україна воює проти ладу; емблемою якого є серп і молот, бо емблема серп і молот в народньому фольклорі рівнозначна — «смерть і голод». Політична партія української еміграції на своєму партійному прапорі містить тризуба, символ української державності на схрещенні серпа і молота. В партійній символіці завжди заховується зміст. З «демократично-республіканської», за рік діяльности, пере-

творилися на «революційно-демократичну (какая разніца!) і після шукань та дискусій в четвертому числі партійного органу «Наша боротьба» проголосили: «Вже перша війна показала, що абсолютна суверенність націй стає загрозою не тільки дальншого розвитку суспільства, а й самого існування людства».

Інстинкт самозбереження нації, відчуття і розуміння того, що є їй корисне, а що ні, почутия своєї вищості — ось, що в критичні для Росії дні 1917 р. допомогло большевиками разом з російською інтелігенцією врятувати імперію від розвалу. Большевики вчилися у своїх російських учителів, німецьких патріотів: Енгельса і Маркса. А Енгельс, ставив гасло свободи народів доти, доки та свобода не входила в суперечку з інтересами Німеччини. Тому і твердив: «і хоч як нам цікаві балканські слов'яні, але коли їх визвольна боротьба розходиться з інтересами пролетаріату (звичайно німецького), тоді мені на них наплювать».

Той самий німецький патріот Енгельс твердив, що «революцію можна було врятувати лише через спілку німців і мадярів і через найрішучіший терор проти слов'янських народів», бо вони є «контрреволюційний елемент».

Не інтереси людства, а німецької нації у теоретика світового пролетаріату перш за все.

У нас навпаки.

Ми за отим «всесвітянством» не хочемо бачити, що в другій світовій війні боротьба поневолених народів за суверенність націй набула такої сили, що імперіалізм маневруючи змушений поступатись перед національно-визвольними рухами. Що нам, тут на еміграції до боротьби за незалежність, якою охоплені цілі материки (Азія, Африка), а на теренах Європи в різних кінцях ідуть національно-визвольні війни. Нам байдуже. Червоний диск на якому навколо тризуба символічно скрещується серп і молот, закриває від нас національні прапори, під якими ведуть боротьбу поневолені народи, а найбільше український. Тому суверенність, за яку воює Україна «загрожує людству». І українську державність ми бачимо тільки через червоний диск і ніяк не уявляємо її без серпа і молота, коли твердимо: «Але сучасна українська державна доктрина виросла з соціальної революції 1917 р. І заперечення тої революції означає заперечення української державної доктрини» («Наша боротьба», № 4. ст. 37).

Коротко і ясно. Українська державна доктрина — це дитина соціальної (тобто большевицької!) революції.

А що ота російсько-большевицька соціальна революція, втопивши в українській крові українську державу, завоювала її, про це УРДП не говорить, бо не хоче «заперечувати української державної доктрини». А щоб зберегти «українську державну доктрину», що походить від большевицької революції, як твердять теоретики УРДП, вони цілий рік вели «війну» з українськими націоналістами, які українську державність виводять не від «соціальної революції», яка завалила, завоювала українську державу, а від основ української державності Володимира, Хмельницького, Мазепи та української держави, що її український народ був здобув в національній революції 1917 року.

Ів. Багряний, з УРДП вважає, що «шляхи розвитку цієї тюрми народів» привели (самі!) до її краху, оголосивши тенденції того розвитку — ними було справедливе прагнення низки народів до національного самовизначення і до соціальної справедливості» («Українські Вісті» — Ми і Росія). В Україні і в інших поневолених народів були тільки тенденції, а не ідея державності. Автор визнає, що ті тенденції були такі великі, «що не було засобів ані в Керенських, ані в Мілюкових ще й при підтримці їх антантою, утримати Україну навіть у федерації, коли б не прийшла на допомогу большевицька універсальна ідея надзвичайної (атрактивної) сили. А та ідея гарантувала «забезпечення» тих тенденцій розвитку для всіх націй та й ставила на прапорах загально-людські цілі. В ім'я того загально-людського (не російського імперіялістичного, а загально-людського) була висунена (автор на говорить ким) форма компромісу, за якою навіть не запідозрювалась присутність імперіялістичного «чортика». Більше того, за автором «це власне був не компроміс, це не була навіть федерація — це був союз рівного з рівним, що записано в історичних документах і в тій же т. зв. «Конституції СССР» («Українські Вісті» № 72—1947. — Ми і Росія).

Не тенденції, а національна ідея найшла своє ствердження в національній революції 1917 р. і зматеріалізована була в українській державі. Російські большевики збройно завоювали ту державу, рятуючи Росію. Український народ в революції 1917 р. ні в який союз з більшевиками не вступав і не оформляв того союзу в конституції СССР. Тому і воювали українські маси проти того багнетами накиненого союзу. Воююча Україна знає, що конституція СССР була

і є формою, за допомогою якої більшевики оберігають російську імперію від розвалу. За золотими буквами тої конституції сидів і сидить імперіялістичний чорт, а н'є «чортік», якого, як думає Ів. Багряний тоді не підозрівали. Проти нього тридцять років вів боротьбу український народ, прото нього воює й нині.

Простіше це у Ів. Багряного. Проблема російської імперії для нього не була і не є нині суттєвою і вирішальною в наших змаганнях. Бо «позитивне розв'язання цієї проблеми підготовлено всіма попередніми тридцятьма роками в психології самих народніх мас, що їм (і тільки їм) дано цю проблему розв'язувати».

За автором ідилічно, виглядають відносини між Україною і більшевицькою імперією ССР. Тридцять літ тому стався во ім'я великої загально-людської ідеї «союз рівного з рівним», ту ідею більшевики підмінили на імперіялістичну і позбавили український народ здобутків отого союзу. Якби не це все, було б гаразд. За тридцять років життя в тому «союзові рівного з рівним» українські маси вивчили пункти конституції про амортизовання народів і цим підготувались до розв'язки тої проблеми. Та й історія — твердить автор — не рухається назад, а вперед, і ото рух історії приведе до визволення України.

Немає чого воювати проти російсько-більшевицької імперії, а доцільніше воювати проти тих, хто стоїть у боротьбі проти неї. Так і було цілий рік. УПА — то якісь собі «партизани» без політичного проводу, а їхня збройно-політична боротьба то тільки рух спротиву.

Ствердивши, що український народ співучасний в «твориві», що іменується ССР, бо вступив до нього як рівний з рівним, треба бути послідовним і ствердити, що народ насе і відповідальність за це твориво. Ні, український народ ніколи не закріплював свого союзу, як рівний з рівним в конституції ССР, а завжди боровся проти того союзу.

Допомогли російським більшевикам найбільше у цьому «творенні», укапісти і боротьбісти — ідейно політичні батьки революційно-демократичної партії, яка сама признає, що: «ми беремо дуже багато з укапізму і боротьбізму, скрипниківщини, волобуєвщини і так далі» (Наша боротьба № 3, ст. 6).

Укапісти й боротьбісти виконали свою коїнову роботу проти українського народу. Завоювавши Україну, більшевики не могли дати ради з національно-революційною сти-

хією, яка на всіх відтинках життя повставала проти отого «ссозу», який вони принесли з півночі. Саме в приборканні отієї революційно-національної стихії найбільшу роль відіграли в Україні укапісти й боротьбісти.

Вони перед українським народом, перед українською державністю завинили більше, ніж квіслінги всіх, будь коли окупованих країн.

В поборенні українського націоналізму, петлюрівціни — їм, а не кому іншому більшевики завдають свою перемогу. Не випадково ролю громадського (не державного, а громадського!) прокурора на процесі СВУ було доручено Любченкові. Чи дивно ж, що новостворена на еміграції партія, яка взяла «дуже багато від укапістів і боротьбістів» так «войовничо» цілий рік виступала проти українського націоналізму.

Булоб дивно, колиб було інакше, бо «яблуко не падає далоко від яблуні».

Політична діяльність залишків старого українського соціалізму, як і належало політикам «холодного розуму», цілий рік протікала згідно з їхньою деклярацією до українського народу. А в ній написано: «Союз українських соціялістів уважає, що за теперішніх обставин, коли український народ надмірно ослаблений війною, такі виступи (мова йде про збройно-політичну боротьбу на Україні) неминуче використає ворог для ще більшого гноблення українського народу». Талановито і мудро сказано! Як би вас не гнобили, не виступайте проти гнобителів, бо це небезпечно. Мовчіть ждіть «случного часу». Хтось прийде і колись пожаліє.

А щоб виправдати своє існування, як політичної сили, то: «Союз соціялістів поставив собі головне завдання — боротися за принципи політичної демократії та громадської моралі, обороняючи їх проти всякого роду партійних диктатур — большевицької та фашистівської» (з деклярації СУС до українського народу).

З активної боротьби проти большевицької диктатури соціялісти наші давно зdezертирували, а коли на українських землях лютував фашизм, про українських соціялістів ніхто й не чув, хоч соціялісти інших поневолених фашизмом народів боролись. Фашизм в боротьбі проти національно-визвольних сил українського та інших поневолених ним народів був переможений аліянтськими збройними силами. І тільки через два роки після перемоги над фашизмом союз

українських соціялістів задекларував свою боротьбу проти нього.

В минулому не раз траплялось, що українські соціялісти відкидали ту ідею, якою треба було поборювати наших ворогів, а переймали іншу, якою ворог поборював нас. В революції 1917 р. відкинули український націоналізм, аби прийняти «загально-російський» демократизм і соціалізм, після перемоги большевизму відкинули демократизм і прийняли загально-союзний большевизм з його зовнішньою вселюдською ідеєю.

Після цієї війни і поразки німецького націонал-імперіялізму, соціялісти української еміграції, після довгого відпочинку, декларуються на боротьбу проти фашизму, який перестав існувати як політична сила, і з усією «соціалістичною наполегливістю» і тактикою цілий рік поборюють український революційний націоналізм, що стоїть в авангарді збройно-політичної боротьби проти большевизму.

Поспішають стати в ряди загально-людської демократії бо про неї говориться, байдуже, що ті, які про неї говорять, найменше в неї вірять.

Англійський соціяліст коли признає рацію загально-людської мови, то певний: «що це буде англійська мова; і це буде найбільший поступ на шляху миру».

Інакше думає український соціяліст: «Хто каже, що російську книгу на Україні поширювати не слід? Коли б хто таке подумав, це був би прояв найбільшого українського шовінізму».

Два соціалізми і два способи думання. Англійський прагне зного зробити універсальне, український поспішає поступитись своїм, перед універсальним і в ньому утопити, розчинити своє.

Лихо не в тому, що ми часто міняли свої напрямки, а в тому, що робили і робимо це на чужий поклик і зразок і цим уможливлюємо ворогам українства сидіти на українській спині.

В згадуваній декларації Союз Українських Соціялістів, вітаючи покликання організації об'єднаних націй стверджує, що «провідні ідеї, положені в основу ОН, як приміром самовизначення демократія, забезпечення прав людини і громадянина — можуть дати повні підстави для мирного та культурного й господарського поступу народів до справедливого суспільного ладу і до людянosti».

А через якийсь час в передовій, газати «На чужині» читаємо: «Про самовизначення народів ніхто вже на ОН не говорить. Ані англійці, ані американці не мають охоти провадити війни за нові держави. Вони за свободою, а не за самостійністю. Не відомо, чи у відповідний момент буде поставлене питання свободи, чи самостійності» (На чужині, № 24).

Автор, а з ним і його однодумці, що проповідують «холодний і тверезий розум» залишаючись, як і завжди було в їхній політичній діяльності, до якої абстрактної свободи, забувають про свою українську свободу. А розважування автора над тим, що перше; самостійність чи свобода, не є новими. Так само тридцять років тому на з'їзді української соціал-демократичної партії розважали над тим: «чи не пошкодить самостійність інтересам пролетаріату і коли швидше можна дійти до соціалізму — чи тоді, коли Європа буде поділена на багато держав, чи тоді, коли їх буде зовсім мало».

Історичні події не для нас, якщо ми не зрозуміли їй досі, що абстрактної свободи, про яку говорять на ОН, найбільше Мілюков і Громико, не було, немає і не буде. Свободу мають ті, хто її здобуває і уміє обороняти. На ОН кожний говорить і домагається свободи для себе, намагаючись найменше дати її іншому. Так було і тридцять літ тому, так є і нині.

Ми тоді боялися, чи не пошкодить наша самостійність інтересам пролетаріату, а тепер розважаємо, чи не пошкодить самостійність-свободі. Цими розважаннями свідомо чи несвідомо ми баламутимо українські маси, обезволюємо їх, обезкровлюємо і без того не сильне на еміграції національне «хочу». Під соціалістичним і демократичним мундиром автора ховається душа раба, який на перший поклик пана (може й близкого до ОН) стає на струнко, заявляючи: «я тут!»

«Кому прикажете служити?»

Звідціль і ота властива для української псевдо-демократії ненависть до тих, хто не розважає над тим, чи свобода чи самостійність, а бореться за самостійність, бо тільки через неї прийде свобода для українського народу.

«Соціалістична» тріскотня проти українського націоналізму, підфарбована «етичними», «демократичними», «правими» і «прочими» барвами закінчилася закликом «якнайш-

видшої ліквідації партії близького відокремлення» (Наше життя).

Оце по «нашинські»!

І «демократично», і «гуманно» і «етично» і згідно з правопорядком, а головне, що збігається з тим, чого хоче й Москва, воюючи проти «розвійників з ОУН-івського підпілля».

Левченко з «Раядянської України» і редакція «Нашого життя» в цьому однодумні.

Так було цей рік на — еміграції.

Не хотіли слухати голосу своєї землі, а ганялися за чужими доктринами. До них достосовували, ними міряли українську правду, в них шукали собі свободи, забувши, що в нинішньому світі єдиною гарантією політичної свободи є власна сила.

М. М.

Синтеза українського націоналізму як політичного руху

„... Та не однаково мені, як у вогні
Її окраденую збудять!”

Т. Шевченко.

Українська нація ні в один момент історії не втрачала своєї національної субстанції — органічної відбудності від сусідів. Наш народ супроти поневолювачів москалів і поляків ніколи не втрачав глибокої, органічної всеобіймаючної відокремленості й зумовленої поневоленням ворожості й негації їх фольклор, народні звичаї, етичні норми, світоглядові засади й інші явища в яких синтезується життя народу, дають нам вичерпне і універсальне ствердження означеної вище тези.

Вогненні поезії Т. Шевченка, що в великій своїй частині стали народньо-епічним фольклором, являють собою незрівняну по своїй довершеності документацію національної суверенності нашого народу його відрубності від оточення і постійно-діючого протиставлення цьому оточенню.

З цього глибокого джерела походять і взаємно зневажливі, прозвища — «кацап», «хахол». З цього джерела походить і взаємне не змішування українців з москалями. Зі всіх етнографічних кордонів України з сусідами жоден кордон не є таким виразним і етнографічно-чистим, як з Московщиною. На цьому пограниччю майже немає мішаних, українсько-московських сел, дуже рідко зустрічаються мішані шлюби, відсутній вплив московської мови на мовно-діялектичну структуру українського пограниччя.

Українська нація завжди існувала, як окремий і суверений організм. Ми не маємо у своїй останній тисячолітній історії (від Київського князівства) періоду зародження

й формування націй так, як це відбулося чи відбувається з деякими іншими націями в новітній історії — англійці, американці, голландці. Процес відщіплення від інших спільнот, зародження й формування української нації в її сучасній фізично-духовій структурі відбувся, десь приймні в першому тисячелітті після Р. Х.

Історію української нації в останньому тисячеліттю, розглядаємо, як чергування епох спонтанного піднесення національного себевиявлення і ствердження з епохами національного «анабіозу», завмирания, коли діють лише, умовно кажучи, біологічно-рефлексійні, первісні фактори, які підтримують існування нації — первісна і невід'ємна духовість, відчуття суверенності національного буття.

Т. Шевченко в нез'ясованій візії свого генія проник в глибину, історичну сутність буття українського народу, коли сто років тому вичув трагедію народу, говорячи про Україну:

«... В огні її окраденую збудять!»

В національно-політичному плані, Україна «окраденою збуджена», виявилася у 1917 році.

* * *

Що собою уявляє процес відродження приспаної нації і які його прикмети?

Відродження нації до повноцінного політичного буття, означає розвиток, зміцнення й політичну організацію всіх його органічно-національних сил, на яких оперте буття нації в її «анабіозному» стані.

Що це значить конкретно, практично?

Український народ від віків співає: «Немає в світі України, немає другого Дніпра», «край веселий, люд хрищеній, тихі води, ясні зорі».., «Україна мила», і цим наснажує життєвими соками часи «анабіозу» упокорення сну, щоб з хвилею пробудження цю духовно-ліричну тугу-любов перетворити в твердий метал діяльності:

«Не посorumим землі Руської... мертвії сорому не імуть» (Святослав Завойовник).

Воїни вмирали, а «єдина в світі Україна-земля Руська» пишно квітла і красувалась.

«Ліпше нам за віру святу православну і цілість вітчизни на полі брані від зброї ворожої лягти, ніж рабам і бути» (З універсалу Гетьмана Богдана Хмельницького з 28. 5. 1648 року).

Так перетворюється, трансформується дума-пісня про: «немає в світі України, немає другого Дніпра» з духовно-поетичної візії органічного відчуя, емоції в політичну життєдіяльність. В акцію нації до себевиявлення і ствердження.

Національне пробудження в 1917 році мало би завершитись поолітично всеохоплюючим перетворенням потенціяльної енергії нації в кінетичну; активну творчу, будуючу. Потенціяльна сила «немає в світі України, немає другого «Дніпра» мусіла б перетворитись в кінетичну силу, в дію; «Україна над усе», «Голови свої складемо за віру, за отчизну». Такі процеси на Україні й відбувалися в глибинах національної стихії, але «духові баби, підніжки, грязь Москви, варшавське сміття» зі смітників всього світу залишили словоніем інтернаціоналізму, атеїзму, всесвітянства, федерацій, братерства з катами, й засліпили національне пробудження та приrekли збуджену націю на поразку — «окрадену від віри отчизни і праці».

Нація не може перемогти, завоювати свою долю, коли вона в неволі співає «немає в світі України, немає і другого Дніпра», а за волю воює під прапорами: «Пролетарії всіх стран соєднайтесь!»

Український народ живе духом і ідеями «Бондарівни» і «Морозихи» — неперевершеної в світі героїчної духової структури жінки, а згангренізовані вінниченки на прапорах національного визволення виписують «кохання без чремухи» і «чесність з собою» та впроваджують наших «бондарівен» під «червоний ліхтар лупанару», всесвітнього кафешантану, як живий товар.

Український народ завжди воював, перемагав і стверджував себе тоді коли на своїх прапорах, ніс символ небесних воїнів Архистратига Михаїла (герб м. Київа) і Юрія Побідоносця та йшов у бій під покровом Божої Матері:

«Нам поможе Святий Юрій
І пречиста Мати, турка звоювати...»

Не «воріженьки злі» нас звоювали в 1917—20 роках. Ми самі себе звоювали, бо викинули на смітник всесвітянства, інтернаціоналізму, атеїзму, «свою правду, свою волю, свого Бога, свою хату.»

Дезоріентований, роз'єднаний і розорошений апологетами, невігласами й вислужниками чужих богів-ідолів, український народ сам себе поневолив у взаємознищенню.

Історія визвольних змагань 1917—20 років є трагічним підтвердженням висловлених думок. Збройні сили Української національної армії складались з українців, анархія махнів, григор'євих складалася з українців, в роках 1917—19 червона московська гвардія складалася також у великій мірі з українців під командою московської міжнародньої банди. Армії південної реставраційної контрреволюції Денікіна-Врангеля теж на добру половину складалися з українців.

Чи могла в цій ситуації перемогти Національна Армія, яка на додаток воювала за «соціялістичну» «неньку Україну?»

Солдат психологічно готовий умирати і йде на смерть з посвятою «за святую Матір Україну», а не за здитинілу, немовлячу, здрібнілу «неньку Україну».

У «неньки» дитина просить молока, а за «Матір» син кладе голову!

В нашому національному гимні є слова: «воріженьки злії гинуть, як роса на сонці». Чи може цей вираз піднести натхнення й послати борця на смерт?

Козаки, як ішли в бій, соборно молились і одягали чисті сорочки, щоб достойно стати перед престолом Всевишнього «Готовувались до бою, як до найвищого Таїнства життя людського.»

А українського вояка нашої доби в 1917—20 роках супроводжувала й виряджала у бій шансонеткова мелодія з весело-без журним «згинуть наші вороженьки, як роса на сонці».

В змагу крові з трьох прапорів-ідей, кинутих українському народові:

«...Повстаньте гнани і голодні

Робітники усіх країн...»

* * *

«...Боже царя храні...»

* * *

«...Запануєм і ми браття у своїй сторонці...» останній, найменьше імпонував актові смерти за ідею, бо згучав глумом над нею.

Україна в 1917—20 роках впала тому, що не мала символічного виразу своїх стремлінь не мала навіть національного гимну, що міг би достойно очолити велич наці-

нального змагу і жертви народу. Український національний гими, як синтеза політичної ідеї нації, в 1917—20 роках є страшним документом нашої окраденості в тих роках. І цілком виправдано нація стихійно, підсвідомо вичувши це, за національний гимн, сприймає «Заповіт» Т. Шевченка.

Через 50 років великі національні візії Т. Шевченка в українській ідеології і політичній думці лише в небагатьох людей типу Міхновського були синтезовані в політичних концепціях «України Суверенної». Але ці невеличкі струмки губились, затоплювались шумовинням зливи, політичної думки «рабів отечества чужого».

Незчисленні вінниченки і їх епігона в потопі зловонної клоаки, духовного сервілізму, втопили Шевченка, виставили ідотами, маніяками Міхновського і міхновських. Виставили розбійничим козацьким, лицарським дух нації, оплюгавали власні святині й ідеали і кинули націю на коліна перед чужі ідоли.

Хто пережив й історично зрозумів Великий національний змаг української нації 1917—20 років, той усвідомив, що політична ідеологія і національна організація цього змагу в тих роках обезголовила, окрала збуджену в огні націю і завела її знову в ярмо!

Зрозуміли це наші лицарі поля брані і лицарі та аскети духа. Вони усвідомили, що починаючи від Крутянського бою, лицарська кров лилася і нація змагалась не під національними знаменами, а чужими ганчірками, які зіпхнули націю на чужі манівці.

В зливі собачого скавуління «рабів отечества чужого» про «несвідомість народніх мас», про «анаархізм української нації», про «несприятливі обставини», про «незрозуміння і непідтримку нас світом», про «великі і непереборні сили ворога» — лицарі поля брані і духа голосно сказали:

«Брешете людомори, блудолизи й раби! Ви, своєюсливою засліпили очі нації в 1917—20 роках і, сліпими будучи з роду, завели націю до поразки!»

Політичні концепції України Сувереної, оформлені в політичній свідомості одиниць типу Міхновського ще задовго перед 1917 роком, знайшли своє виправдання і ствердження в кривавій поразці національного змагу 1917—20 років та започаткували виникнення українського націоналізму, як ідеологічного й політичного організованого руху, який протиставися всім ідеологічно-підставовим заса-

дам політичної організації «українства» з перед 1917 років та часів 1917—20 років.

Міхновський і міхновські, гинули самітні й осамітнені з ярликами «політичних маніяків», які на них наліплювались політичними банкротами і «рабами отечества чужого».

В роки після 1917—20, коли пануючі в українському суспільстві паціфістично-всесвітнянські соціалістичні банкрути, заливали й заколисували політичну свідомість народу мотлохом брехні і виправдання власного банкротства, — в середовищі переможеної фізично, але просвітленого духовно, серед українського вояцтва оформилася організаційно й політично ідеологія українського націоналізму.

Одною з провідних постатей і чільним провідником організованого українського націоналізму став сл. пам. полковник Євген Коновалець.

Коли́ український націоналізм з перед 1917 року і в часи визвольних змагань був атакований політично-організованим офіційним «українством» всіх мастей і відтінків, то український націоналізм після визвольних змагань набравши сили відпові цьому таборові контрол — атакою.

Хіба самовбивство зацькованго й загнаного ворогом Міхновського не було психологічно підготоване, морально-угрунтоване й суспільно-інспіроване терором організованого «українства» «соціал-хуторянської неньки України», якого з засідань Центральної Ради і Військового З'їзду України тогочасні провідники виганяли і паплюжили, не давали слова промовити, як «зоологічному шовіністові» і «ворогові трудящого народу?»

Організований український націоналізм після визвольних змагань перейшов до політичної й суспільної контратаки проти організованого українського опортунізму цієї об'єктивної служби чужим ідеям і богам в ідеології й суспільно-політичній організації серед української нації.

Українська Військова Організація (УВО), організована в 1920 році, оформила політично-організований український націоналізм, і була організацією, що доконуючи супроти зовнішнього ворога акти фізичної боротьби — політично дискредитувала, ідеологічно поборювала й відмежовувала від народу, від нації пануючий табір українського опортунізму, провідна роль якого у поневоленого народу рівнозначна національній зраді.

Терор є свята зброя придавленої меншості, терор в руках пануючого супроти меншості є ганебним злочином.

Тероризований перед 1917 роком і в часи 1917—20 років «демократією» Міхновський вклав голову в петлю. Тероризований після 1917—20 років космополітичною, не національною, а чужослужною соціал-ліберал-демократією Євген Коновалець відповів контр-атакою — зброєю захисту меншості — і переміг.

Революційні методи боротьби і засади організації українського націоналізму принесли спонтанні політичні відрухи в українському народі і створили в масах політичне підложжя для організації політичного, націоналістичного організованого вияву нації «свідомої себе» з потенціяльного, ніколи не вигасаючого стану «свідомості в собі».

Ця фаза в розвитку революційної організації націоналізму, як організації одиниць вимагала дальнього розгортання політичної організації, реконструкції і поглиблення та закріплення методів праці й засягу діяльності.

Бо що значить «завершене політичне оформлення націоналізму», при якому можливесягнення повної його перемоги?

Це значить, що ідеологія націоналізму повинна стати інспіратором і духовим організатором всієї системи організації і буття нації — в світогляді, в історіософії, в етиці, в моралі, в соціальних ідеях і інститутах. Коротко кажучи в усіх галузях-духовного і соціального буття нації, які роблять її нацією «для себе».

Не може бути твердих основ націоналізму, коли в світогляді верхівки, що очолює націю панує атеїзм або еклетичний індеферентизм, коли в історіософії панує народництво — синонім всесвітянства, соціалізму й антинаціоналізму — а не державництво (синонім націоналізму), коли в моралі (літературі й мистецтві) культивується й квітне реалітивізм, парткуляризм «приватних, індивідуальних правд», а не єдиних, всіх обов'язуючих істин.

В умовах пануючого в політично-організованому українстві в повоєнних роках (1917—20) і у верхівках суспільного життя антинаціональних і антинаціоналістичних ідей і ідеологій — атеїзм, матеріалізм, народництво, всесвітянство то-що — революційно організований і діючий український націоналізм, струснув і захистав цю політичну систему, вже підрвану в ідеології визвольною боротьбою 1917—20 років. Слідуючим етапом, мало прийти знищення й відбудова сфери соціально-політичного життя верхівки

нації на нових, зasadниче відмінних від попереднього, основах.

В який спосіб?

В доповнення до революційного, націоналізму, як нова фаза його організаційного оформлення, приходить націоналізм, — що капіталізує політично й організовує суспільно та закріплює висліди і досягнення періоду попередньої форми націоналізму. Це створює силу, яка вступає в боротьбу з пануючою антинаціональною еклетикою і релятивізмом поборюючи її.

Організація Українських Націоналістів наступною фазою організованого українського націоналізму (1929 рік), заховуючи методи революційного діяння під домінантою ідеологічного догматизму, як методи політичного і організаційного закріплення ідеології і нагромадження сил перейшла в новий стан. Націоналізм на основі догми об'єднує знання і свідомість науковця, який вірити, бо знає, що єдиним інспіратором буття нації є рація її існування (державницька історіософія) і простого селянина, що не «знає», але вірити, «що немає в світі України, немає другого Дніпра» і якому жадне «знання» не захищає цієї віри.

Націоналізм першого періоду єднає «безумство хоробрих» зі звичайним смертним.

Догматичний націоналізм нитку легенди від ідеї націоналізму до звичайної людини, до нації, наповнює матерією — політичною організацією, цебто зкоординованим знанням і досвідом, який розвінчує і скидає іодлів, ворожих націоналізму в ідеології, світогляді, культурі, літературі, соціальних ідеях і установах, або інакше кажучи — суспільно матеріалізує націоналізм в соціальну систему.

Націоналізм в засаді, в ґрунті, є догматичним, а не релятивістичним. Його догматичність є і найвищою його соціальною ціхою, бо нормалізує і стабілізує життя на тривких і незмінних універсальних основах.

Це прекрасно розуміли ще римляни, які в основу суспільної правосвідомості, клали догму:

«Самий жорстокий закон (догма) безконечно і безмірно милостивіший ніж саме м'яке і лагідне беззаконня (релятивізм)».

Український націоналізм — догматичний в засадах, як і всякий інший націоналізм (незалежно від того — проклямує він це чи ні) — в силу конкретних умов свого буття — прігнічення й поборення ворожими силами з зовні, і особ-

ливо з середини — зумовив його орденський характер організації і дії.

Чим більше політичний світ української нації, згангренізований інтернаціоналізмом, атеїзмом, антинаціоналізмом, тим суворішою має бути аскетичність і орденський характер організованного українського націоналізму.

Ці причини й зумовили орденський характер організованого українського націоналізму аж до 1939—41 років.

Політичні досягнення організованого українського націоналізму в період до 1939—41 року неосяжно великі. Український націоналізм, як антитеза до інтернаціоналізму, всесвітності, атеїзму, став соціально-домінуючою ідеологією, з більшою чи меншою силою його вияву, на всіх землях України. Неспірним є, що антинаціоналістичні сили в українському світі давно вже перейшли від наступу до оборони. Ця оборона набула дуже підступного й небезпечної характеру — інфільтрації, просякання в середину українського націоналізму й затруення та підмінування його з середини через опортунізацію його ідеології. Але це вже не ідеологічний наступ на український націоналізм, а ідеологічна підступна диверсія, мімікрія, яка позбавляє ворога і його дію суспільно-політичного резонансу і значимості.

Українському націоналізмові нині, важним є не стільки ідеологічне поборення українського опортунізму, як переборення і знищенні в собі елементів опортунізації і загнивання. Але це вже завдання внутрішньої, так би мовити, органічної гігієни для затримання і поширення панівної позиції.

В 1917 році Міхновський мусів «чіпляти» до політичного націоналізму ще й соціалізм, аби його, Міхновського, не побили камінцями на «соціалістичній політичній вулиці», нині до цього методу мімікрії вже віддавна вдається антинаціоналістичний табір (властиво недобитки, рештки його), додаючи до своєї «демократичності», «соціалістичності», «інтернаціоналізму» ще й обовязковий атрибут-націоналізм і національну ідею в різних варіантах.

Друге і вирішальне для завтрашнього дня є те, що під впливом догматичних політичних постулатів українського націоналізму і завдяки, (у великій мірі) діяльності його орденської організації, в соціально-політичній організації українства, в усіх без винятку виявах національного життя «нації для себе» маємо домінування догм і підставових зasad націоналізму. Нині з катедр наших університетів, зі сторі-

нок наукової і філософської літератури проголошуються догматичні істини — «мораль, етика і естетика позачасові, позаісторичні, що не підлягають змінам якості в часі», «техніка історична, естетика ні», «Євангеліє (в філософії) є остаточною книгою», «всяке мистецтво й література є соціально функціональні», «немає аполітичної діяльності літератора», «до джерел органічно-національного розуміння історичного процесу і української духовості та культури — історіософії, свідомости, мистецства», «народницка концепція української історії є фольшивим і антинаціональна.»

Цитати про підставові засади соціально-політичної організації української нації в світогляді, філософії, культурі, соціології, мистецтві і т. д. можна було б продовжувати безкінця.

Зараз йдеться не про їх оригінальність, ані про авторство цих тез, і не про політичну здекларованість авторів, бо це суттєвого значення не має.

Важне друге: ці постуляти стали домінуючими й підставовими в українській політичній думці й організації, а засяг їхнього діяння в різних формах і ступенях інтенсивності охопив ввесь український світ.

Орденський характер політичної організації українського націоналізму, що діяв методами і політичного терору і політичної інспірації своєї ідеології й доктрини, напередодні 1941 року підійшов до слідуючої стадії свого розвитку — здійснення політичної організації і проводу українською нацією. Політичний тероризм і політична інспірація ідеології втратили своє первісне значення, бо настала пора політичної організації боротьби нації, розбудови сил національної акції і застосування їх для національного самоутвердження, яке може бути здійснене силами нації безкомпромісово, національними і націоналістичними, а не індеферентно-еклектичними чи інтернаціонально антиукраїнськими.

В цій ситуації колишня терористично-політична метода діяльності часів УВО втратила свій первісний сенс і перетворилася в побічну поліційну функцію, а не політичну. Ідеологічно-інспіраційна робота, часів з перед 1939 року орденського типу організації, переросла в ідеологічну боротьбу і поборення ворожих диверсій в національній ідеології. Центр ваги перемістився в політичне організоване опанування українського світу і політичну організацію нації.

Школа «ЛНВісника і Вісника» в Західній Україні і на еміграції, ВАПЛІТЕ, Волобуївщина, неоклясицизм в схід-

ній Україні — в літературі, в критиці, політичній думці, економіці напередодні 1939—41 років були найбільше маркантними об'явами різного обсягом і глибиною політично-активного націоналізму в різноманітних сферах життя.

У висліді цих процесів, на Україні зникли всі проміжні політичні ідеї, ідеології і соціальні фактори, на яких були розбудовані — ідеологічне рабство, інтернаціоналізм, всесвітянство і еклектичний опортунізм. Теза Хвильового про український націоналізм, як протиставлення в боротьбі з московським імперіалізмом не була лише літературно-публіцистичною фразою, а твердою констатациєю оголеного до межі, нічим не затъмарюваного, фоктичного стану речей.

Обставини в західній Україні (в іншому оформленні) були аналогічними з домішкою решток живучого «варшавського сміття», «москвофільтра» епігонади 1917—20 років.

В 1939—47 роки український націоналізм, як організована політична сила, був поставлений на сувору пробу.

При наявності найтяжчої обстановки, ряду стратегічних і тактичних помилок і недотягнень, український націоналізм з цієї вогневої проби 1939—47 років вийшов політичним переможцем.

Не зважаючи на матеріальну поразку ми не маємо в українському націоналізмові проявів чи тенденцій до ревізії зasadничих його положень. Националізм сьогодня є політично-децидуючою силою української нації.

Розполнікованим хлопчакам

Час від часу в українській «демократичній» пресі на еміграції приділяється «увагу» наддніпрянцям. Особливо «пильні» в тому питанні газети «Наше Життя», «Неділя» та «Українські Вісті». Під гучними наголовками «Голос молоді», «Голос східняка», «Роля наддніпрянської еміграції» та іншими, органи «вільного демократичного слова» не шкодують довгих шпалт, «присвячених» українцям «зі сходу».

Особлива метушня відчувається довкола молоді. Про неї, навіть з'явилася спеціальна «праця» під назвою «Молодь Великої України».

Найбільше турбується «східняками», Іван Багряний і Гнат Дядоренко. Перечитуючи все ними написане, створюється враження, що ці двоє уявляють себе, щонайменше в ролі «ідеологів», нового типу української людини, яка «вивторилася» на схід від Збруча в умовах большевицького режиму. Їм до помочі відповідними «урядовими колами» придалено Л. Орлигору. Це так-би мовити «спець» у справах наддніпрянської молоді. Він же й автор кількох циклстилевих видань, «перунівського напрямку» писаних в «стилі» збанкротованого «органу» «Нове Лицарство».

Небезпекою «східняцької ідеології» є те, що згадані «ідеологи» все більше нахабнюють чим створюють загрозу українській соборності на еміграції. Такий «проповідник», як Лев Орлигора тільки те й робить, що невтомно відвідує різні українські табори, збирає (потайки?) з поміж молоді «східняків» і «східнячок» та намагається їм втovкти в голови, що найбільшим ворогом наддніпрянців є галичани.

«Аргументи» на це дуже прості: «галичани захопили в таборах всі посади, галичани називають наддніпрянців большевиками, комуністами» і т. п. З чого б не починалася писаніна «ідеологів» про наддніпрянців вона завжди кінчається

нагадками на галичан, а разом з тим і на «бандерівців» тобто на ОУН, бо як твердять «ідеологи» — ОУН «то чисто галицьке явище».

В паперовому поході проти ОУН активну участь беруть і галицькі «демократи», вони ніби не помічають того, що «східняцька ідеологія» в першу чергу, б'є по них самих, як галичанах.

Це, як треба припинати, мудрощі консолідаційної «тактики», бити «бандерівців» спільними силами (КУК).

До останнього часу «наддніпрянське питання» в націоналістичних колах, спеціального місця не займало. ОУН, як у пресі так і в практичному житті, завжди окреслювало українців соборним ім'ям, а не тереном їхнього походження, як це роблять «ідеологи». Це створило враження, ніби Іван Багряний і Ко тарабанячи про наддніпрянців, висловлюють думки і погляди всієї еміграції зі східно-українських земель. Більше того, що цими категоріями «мислить, живе і діє» ціла наддніпрянська Україна!

Як тепер показалося, за димовою завісою, «оборони» наддніпрянців перед галичанами, а точніше перед «бандерівцями», «ідеологи» мають на меті «ловити рибку в каламутній воді». Вони, як представники марксистського середовища, що виємігрували зі східно-українських земель, намагаються підшити цей «світогляд» і всім українцям з Наддніпрянщини.

Ми українські націоналісти - наддніпрянці, рішуче відкидаємо цей марксистський бруд і хочемо заспокоїти непроханих «оборонців»!

Ми націоналісти із СУЗ, далекі від того, щоб закривати очі на непорозуміння, що існують між українцями з різних земель, нам теж болить коли «східняків» називають большевиками, комуністами і т. п., бо в тому числі це відноситься і до нас.

Але ми, не сприймаємо цього аж так трагічно, бо знаємо, що це або провокація ворога, або несвідомість того хто так говорить.

Згадані ж «ідеологи», без усякої на те причини, роздмухують такі прояви чим фактично, сприяють ще більшому розбратору в нашому еміграційному середовищі.

Підсичення роздорів на ґрунті «чий борщ ліпше», ми націоналісти, розглядоємо, як ворожу й підступну роботу агентів Москви або інших наших ворогів і з усією рішучістю їх поборюємо.

Інакше роблять багряні, дядюренки і їм подібні.

Найдрібніші таборові сварки, вони «ґрунтовно» обсмоктують, роблять з «мухи слона», і винні в тому виходять — «бандерівці».

Зв'язуючи все докупи: галичан, «бандерівців» і націоналізм, «ідеологи» наділяють ОУН епітетами фашизм, тоталізм, диктатура, а найголовніше «браторбивство». Цим вони мають на меті, витворити у наддніпрянців «відразу» до українського націоналізму, а ОУН зокрема.

Наївні мрії «ідеологів» з під багряного стягу, ніколи не здійсняться!

Пересидівши большевицький режим десь у шкарадулущі житлокоопівського закапелку, або на посаді «другого чи третього» десь в «обкомі», вони крім «соціалістичної» УССР іншої України не бачили, тому і не дивно, що тут на еміграції «партнери» аж з шкіри лізуть доказуючи один одному, (Вагряний Майстренку, а Майстренко Багряному), що націоналізм для наддніпрянців «чужий» і «не зрозумілий», а ті мовляв «східняки», які «пролізли» в ОУН куплені за гроші, тут, на еміграції.

В цьому якраз криється трагедія «східняцької ідеології» багряних і Ко.

Власне тому, що в ОУН перебувають націоналісти-наддніпрянці, «ідеологи» свідомі краху своєї «колгоспної теорії». Тому з такою неперебірливою лайкою вони накидаються на націоналістів із СУЗ. Вони і тут, силкуються «відлучити» «східняків», від ОУН прикладаючи всіх старань паперового «впливу» на тих наддніпрянців, що «забулися».

З метою підсичення антисоборницьких настроїв, «ідеологи» не гербуєть і засобами фальсифікації аби тільки показати «східнякам» у своїй особі — «оборонців». Як приклад, «психічної» атаки багряних на еміграцію з наддніпрянщини слід подати статтю Ів. Багряного надруковану в «Українських Вістях» від 6-ого грудня 1947 року. У довжелезній тираді під мудро прибраною латинською назвою (щото вченість!) «Кво вадіс примітиве», спритний «ідеолог», виписавши вразливі на психіку наддніпрянця місця зі статті «Правда в вічі», що була надрукована в газеті «Українська Думка»*) від 13 листопада 1947 року, зчиняє страшений галас.

*) „Українська Думка” виходить в Англії і є органом Центрального Допомового Бюро в Лондоні.

Що ж трапилось?

А трапилось те, що автор статті «Правда в вічі», «класифікуючи» наддніпрянців «по степені» їхньої національної «зрости» взявши за непосильне ремесло, незовсім точно і неповно її окреслив.

«Ідеолог» Багряний використовує це, щоб зробити з «мухи слона», і тим самим «тсти» в позі оборонця, покривджених «східняків».

Щодо своєї власої персони то Багряний обурюється справедливо. Його ж бо «колгоспну концепцію» відвесьено в статті, аж до третьої категорії:

3. Невеличкої вже групи прихильників колгоспної системи, крайніх соціалістів...

Як же не обурюватись!

Багряний скрізь тарабанить, що ВСІ наддніпрянці — це його однодумці, а тут раптом — «невеличка група».

Що ж тоді робити нам, націоналістам із СУЗ?

Нас же отої писака з «Української Думки» не те, що до якоїсь групи не зарахував, він про нас взагалі нічого не сказав.

Як бачити панове «ідеологи» погляд автора статті «Правда в вічі» цілком збігається з Вашими «доказами» про те, що «на схід від Збруча націоналісти не водяться».

Схаменіться пане Іване!

Таж «Українську Думку» видають Ваші однодумці — «демократи». Чому ж Ви нақинулись у Вашій тираді на ОУН?

Така вже вдача свекрухи: «хто винен — невістка».

«Не ліпші писання трапляються в газеті «Українська Громадська Пора», що виходить у Канаді» *) — обурюється далі Іван Багряний.

Невже у Вас пане Іване пам'ять коротка?

Пригадайте, як у 1946 році, посилаючись на авторитет цієї «демократичної» газети Ви передрукували з неї статтю, скеровану проти УПА і УГВР — «Анонімно держави не творяться».

Отже, прийміть на цьому місці, наші найщиріші до Вас почуття:

«Кво вадіс примітиве!»

В «безпартійній» газеті «Неділя» від 28 грудня 1947 року, була надрукована стаття Гната Дядюренка під назвою

*) Пане Багряний, ця газета виходить не в Канаді, а у США.

«Роля наддніпрянської еміграції». З огляду на те, що вона «позитивно сприйнята»*) нашими земляками — марксистами, ми націоналісти з СУЗ роглядаємо її, як голос цілого українського соціалістичного середовища.

У згаданій статті, Гнат Дядюренко силкується аналізувати причини непорозумінь між «східняками» й «західняками», та намагається «розвірити очі» українській еміграції з СУЗ на її «політичну орієнтацію».

Озброївшись нахабством невігласа він не відчуває того, яку ведмежу прислугу робить всій еміграції з СУЗ.

В одному місці він пише:

«... осуджуючи поза спинами підсоветських українців, наділяючи їх різними епітетами і словами зневаги, політичні угрупування на ділі кинулися затягати їх до своїх груп з метою мати «репрезентантів» від східної України, щоб таким чином своїй групі надати характеру «соборної».

Цим «твержденням» Дядюренко хоче «довести», що українці із СУЗ, були політично безхребетні і сліпо ловились на вудку, різних політичних партій які «кинулися їх затягати». Другими словами Гнатове твердження, треба розуміти так, що наддніпрянці — це суцільна аполітична маса «без стерна і без вітрил».

В такому разі пане Дядюренко з якої причини Ви, зараховуєте себе до політичної еміграції, та ще й хочите робити «погоду» в міжнародній політиці?

Вертаючись до тверджень Дядюренка про те, що партії «затягали» наддніпрянців аби похвалитися «соборністю», дозволимо собі запитати у Івана Багряного:

А яким способом «затягнута» соборність в УДРП?

Адже у цьому випадку Ви потребували галичан, а не наддніпрянців?

(Бідний Стиранка, ходив по СУЗ, а «слона й не примітив».)

Як побачимо далі «ідеолог» прямує до наміченої цілі:

«Особливо активним проявило себе в цій ділянці (в «затяганні» А. Т-ий) «бліскуче» відокремлення. Обіцянки, словесна допомога, гроші,

*) „Українські Вісті” за 14 січня 1948 року Ю. Дивнич „Перед Новим етапом?”

підлещування, а інколи залякування і шантаж привели до того, що немало людей зі східної України, маючи відразу до політичних партій, залило до різних політичних груп, а серед них і до «бліскучого відокремлення».

Відважному Гнатові тиснемо руку. Він і справді, як непохитна скеля серед «безхребетного східняцького» моря, встояв перед жахами отого партійного «затягання».

Приклавши наддніпрянцям тавро політичної безхребетності, аполітичний графоман заколисує себе і своїх однодумців:

«Слід відверто сказати, що до «бліскучого відокремлення» східний елемент пристав у найменшій мірі. Якщо придивитись тепер тверезими очима на тих людей, можно побачити, хто там ще полишився. Злакомлені на гроші й інші дари, залякані різними страхами люди елемент із темним минулім — ось ті, що «репрезентують» східну Україну в лавах «бліскучого відокремлення».

Геніяльне відкриття, товаришу Гнате!

Скрізь і всюди Ви і Ко репетуєте про те, що в ОУН самі аноніми — «покажіться на верх», а тут раптом, навіть знаєте «хто ще там полишився».

Запам'ятайте «товариші», що Ваша «бухгалтерія» у цьому випадку недійсна!

Ми, націоналісти із СУЗ, далекі від того, щоб поважно перейматись писаниною 22 річного хлопчака. Однак наскільки низько може впасти політичний хамелеон, який редактує газету «Неділя», щоб заплечима хлопчака робити свою юдину роботу. Політичний хамелеон з «Неділі», кількома рядками «довів», що наддніпрянці в ОУН це — «елемент з темним минулім».

Ваша правда пане Которович, ми мали «дуже темне» уявлення про «роботу» таких, як Ви і Вам подібних, але тепер ми «прозріли».

Напрошуються питання, якщо націоналісти із СУЗ «зроблені» (і то тільки на еміграції!) за гроші, то який же світогляд «ідеологи» з під баграного стягу підсовують наддніпрянцям?

Якими категоріями вони примушують їх думаги?

Відповідь на це, знаходимо у черговій «праці» Гната Дядюренка. В газеті «Наше Життя» від 5 жовтня 1947 року зі статті під назвою «Голос молоді» *) довідуємось:

«Стаття двох колишніх київських комсомольців про наші еміграційні відносини спонукує мене, що належу до вихованої в большевицькому оточенні молоді, висловити свою думку.

Не маю чого критися з тим, що виховували мене та моїх товаришів в атмосфері брехні й безправ'я. В атмосфері затиску вільного слова й вільної думки. І вирвавшись на еміграцію, ми вважаємо...»

Українське прислів'я говорить: «Чим горщик накипів, тим і смердить».

Нам, націоналістам-наддніпрянцям, ніколи б і в голову не забрело посылатись на лист якихось «київських комсомольців», хоч би з тих причин, що комсомол це ніякий авторитет ні там в Україні, а ні, тим більше, тут на еміграції.

Та в тому ж і фокус «ідеологів», вони смердять тим, чим самі накипіли.

Як бачимо, «світогляд» Дядюренків і Ко, творився в «атмосфері брехні й безправ'я».

А ми, націоналісти, додамо від себе: ще й в атмосфері ненависті до всього українського!

Чому не говорите про це?

Не відкривайте Америк, товариші комсомольці!

Ми — націоналісти — наддніпрянці, жили й виховувались у тих самих умовах, що й Ви, але ми не стали комсомольцями.

І в цьому наше і Ваше спасіння сьогодні.

Для Вас це новина?

Бо, що було б, коли б усі наддніпрянці були такими, як Ви?

Ви такі були впевнені, що на СУЗ, крім «комсомольської молоді», іншої не існувало. Ви й сьогодні ще твердите, що всі наддніпрянці думають тільки Вашими категоріями.

Як бачите, Ви глибоко помилились...

---

*) До речі, в тексті цієї ж газети під наголовком „Сьогодні читайте“ згадана стаття означена — "фейлетон".

Щодо категорій думання «ідеологів», то їх можно розкоспірувати хіба з такої тиради Гната Дядюренка:

«Ми за демократизм. Не «демократизм» Пільсудського, не «демократизм» Сталіна і, нарешті, не за «демократизм» бандерівської групи. З нас того досить...»

Ми за такий соціальний лад, деб кожен міг і мав право вибрати собі систему господарювання, яку він вважає за найкращу та до якої він здібний. Ось так ми собі, колишня підсоветська молодь, уявляємо майбутню державу. Не «в першу чергу державу», а державу чітко окреслену.»

Чи ми, націоналісти, дивуємось цим «демократичним категоріям мислення» бувших комсомольців?

Зовсім ні. Пояснююмо їх тільки тим, що вони, «вирвавшись» на еміграцію, дорвались до «вільної думки» і вільного слова», як «Мартин до мила», та й зловживають ним на шкоду собі й іншим.

Гнат Дядюренко бере на себе «сміливість» і заявляє, що: «ось так, ми собі, колишня підсоветська молодь уявляємо майбутню державу».

По якому праву Дядюренко говорить від імені всієї підсоветської молоді?

А ми, націоналісти, також колишня підсоветська молодь, уявляємо Українську Державу інакше, ніж Ви, панове «ідеологи».

Дядюренки й Багряні твердять по «соціалістичному»: «Якщо не буде такої України, як хотять соціалісти, то не треба ніякої».

А ми, націоналісти-наддніпрянці, змагаємось за Українську Державу в першу чергу!

Так от, панове «ідеологи», не робіть ведмежу прислугу наддніпрянській молоді. Не наліплюйте на неї свій комсомольський ярлик. Отой незрозумілий для Вас ярлик, по якому Вас пізнають, та разом з Вами і нас паскудять!

Чи відомо Вам, «ідеологи», що, крім Вас, на Україні і поза нею на «неб'ятних просторах» були і є мільйони українських хлопців і дівчат, які ніколи до комсомолу не належали?

Чи знаєте Ви, що мільйони хлопців і дівчат, розкуркулених батьків, крім призирства (колиб не сказати гірше') до комсомолу, іншого почуття до нього не мають?

Чи знаєте Ви, що половина комсомольців, тільки із зовні видає себе за них?

І, нарешті, чи чули Ви, щось про ту українську молодь, наскрізь націоналістичну, що і в тих невідрадних умовах, боролася з большевицьким режимом?

Яка ж тоді, кількість молоді була охоплена комсомолом?
Мізерна кількість.

Ми не хочемо Вас обвинувачувати в тому, що ви «окомсомолились», бо ми знаємо обставини, в яких доводилося жити. Ваша трагедія в тому, що Ви не хотите, крім себе, побачити інших і тому порпаєтесь по таборових смітниках, жонглюєте консервними коробками, шукаючи в цьому «приставання східного елементу» до ОУН.

Ми дуже добре, розуміємо чому УРДП, тільки в 1946 році змінила своє «обличчя» з «республіканської» на «революційну», а на український державний герб — Тризуб, багряні «ідеологи» начепили «серп і молот».

Бо еміграційне дитя УРДП, що її на СУЗ немає «ні пуху ні праху» (і бути не може!) оформилось з вихованців «жовтневої революції», які опинились «за бортом».

Ви ж бо на шляхах «шукання»!

Ви хочете звернути на себе увагу «модерними» кличами, «революція», «Наша боротьба» та зненавидженою українським народом бутафорією, що її породила «Велика Октябрська». Кого приваблює сьогодні «червоний стяг» та «серп і молот?»

Шукайте...

Нам націоналістам, шукати нічого. Націоналістична ідея зродилася не в добу «жовтневої революції», а кілька сот років раніше. У 1917 році, націоналісти гартували цю ідею в бористі за Українську Народну Республіку, а не за УССР.

І не врятають вже УРДП сьогодні, ніякі викрутаси пана Дивнича, який в «Українських Вісٹях» за 28 січня 1948 р. намагається «соціал-комуністичне» обличчя УРДП, приписати малочисельній фракції з Ів. Майстренком на чолі. Мовляв це Ів. Майстренко підклав УРДП свиню представивши її, як ліво - соціалістичну. Даремно пане Дивнич вибілюєте Ів. Багряного-творця і натхненника колгоспної ідеології УРДП. Є свідки, яким Багряний свою «платформу» виспівував, ще в 1945 році в українському таборі в Гаунштеттені.

Вона тоді, нічим не відрізнялася від того, від чого Ви сьогодня відпекуєтесь. Як по дітвацьки пане Дивнич, звучать Ваші слова:

«Думаємо, що сьогодня ще рано списувати УРДП на старе соціалістичоне бідненьке сальдо...

Думаємо...

Але з остаточними висновками мусимо почекати ...»

Отже думайте і чекайте, Вам на еміграції є час, панове представники «удеерпівського руху!» Та пам'ятайте, все що виростає на чужому ґрунті, поза рідним краєм, неминуче вмирає.

Колискою націоналізму є Наддніпрянщина. Гадаємо, що панам «ідеологам» відоме таке прізвище, як Микола Міхновський?

Поцікавтесь біографією Дмитра Донцова, ідеолога українського націоналізму і Ви побачите, що він також наддніпрянець. *)

Тож не «валяйте ваньку» панове «ідеологи» і не осмішуйте себе, — намагаючись «зіпхати» націоналізм до «галицького загумінку». Затямте собі раз на завжди, що націоналісти з СУЗ (серед яких є й бувші комуністи і комсомольці!) оті «східняки» на яких ви близкаєте слиною, «затягнуті» до ОУН, не тут на еміграції де «народилися» Ви. Нас, націоналістів-наддніпрянців, галичан, буковинців, зарівненців, запорожців, волиняків і кубанців єднає в ОУН підпільна боротьба на рідних землях, проти большевиків і проти німців, на Дніпропетровщині, Херсонщині і в отому пролетарському Донбасі, на який накладає «свою монополь» УРДП!!!

Там і сьогодня кується ця націоналістична соборність.

Там, звідкіля прийшли бійці УПА.

Поговоріть з цими героями легендарного переходу, серед них є наддніпрянці. Вони вам багато розкажуть, про речі, яких Ви ще й сьогодня не хочете зрозуміти.

Не хочемо твердити, що в ОУН все ідеально і безпомилково, що всі ті, які належать до Організації, ідеальні люди. Але характеризувати націоналістів-наддніпрянців, як «елемент із темним минулім», таки дійсно треба мати «відвагу» Гната Дядюренка.

Хочемо Вас заспокоїти, націоналістів-наддніпрянців в Україні не бракуватиме, як небракує їх і тут. У тій Україні, на яку Ви так «претендуете».

*) Цього не ховає навіть советська енциклопедія.

Там вже не має Збруча, а Ви живите доти, доки існує
Збруч!

Ви кричите і робите поважну міну, створюючи цим вра-
жіння якоїсь сили .

Але де Ви?

Потенціяльно Ви ніщо, бо та велика частина «схід-
няцької» маси, яку Ви вважаєте «своєю», не є Вашою.

Чи Ви, «ідеологи» чули щось, про повінь націоналі-
стичних летючок в Донбасі?

Чи Ви, знаете щось, про боротьбу УПА?

Чи Ви, розумієте, що це значить?

Це значить, що соборницький націоналізм в авангарді
боротьби!

Дайте приклад з «Вашої» («Наша боротьба») підпіль-
ної роботи, покажіть, що націоналісти СУЗ не одні борлися
з окупантами?

(Пане Багряний тільки не розказуйте нам «поеми» про
Кабанцову!)

Але де Вам було до боротьби. Ви відпочивали після
довгих років, большевицької диктатури, Ви щойно прихо-
дили до пам'яти, аналізували і отямылись, аж на еміграції.

І тут Ви галасуєте, що найбільшим ворогом українців
із СУЗ є націоналізм!

А деж Ви були тоді, коли націоналісти наддніпрянці ке-
ровані революційною ОУН, шукали Вас зі свічкою, щоб
включити в боротьбу проти окупантів?

Чи Ви посліпли були в той час, коли на вулицях міст
і сел надднірнянщини вішано й розстрілювано націоналістів-
наддніпрянців разом з тими галичинами, що склали свої
голови на СУЗ.

Чи може Ви, в той час пішли в Галичину, так як вони
на Наддніпрянщину?

В одному «ідеологи» мають рацію, це щодо ментально-
сти «східняка» й «західняка».

Націоналісти-наддніпрянці, це не націоналісти-галичани!

Ціну диктатури й тоталізму ми, наддніпрянці, знаємо
дуже добре, хоч знають її сьогодня й галичани не гірше
від нас.

О, ми дуже добре знаємо, з чим доведеться зустрітись
на українських землях, коли будемо здобувати Українську
Державу в першу чергу.

Ми приготовані на те, що й там зустрінемось з україн-
цями Ваших «поглядів», для яких держава потрібна не в

першу чергу, бо вона ще «не чітко окреслена». Треба буде і з такими «давати» раду.

Найвища глупота Дядюренка, досягла апогею в питанні, «хто більше скаже».

Він запитує:

«Хто може звернутися до світу із словом правди про Советський Союз. Хто може розповісти світові про нього найбільше. Хто в його режимі найбільше перетерпів і хто найбільше розуміє його суть. — Відповідь одна — люди, що жили в Советському Союзі, люди, що перейшли страшні чистилища Соловків, Колими, Балтлагів — оті тисяч Багряних. Підгайних, що їм ім'я — легіон.»

Наївне дитя...

Чи, Дядюренки, чули щось про Кравченка, Гузенка або інших бувших советських послів і консулів, які втікли з СССР і вже написали цілі томи про те пекло?

Яку ж вартість для світу, після всього сказаного цими людьми, становлять Багряні-оті «передставники» із СУЗ, які «пройшовши» чистилища Соловків, пропагують тут закордоном колгоспи і культ пролетаріату?

Як може зрозуміти світ, (а український народ стерпіти!) «пропаганду» соціяліста - контрреволюціонера Майстренка, який в статті «Соціалізм і Україна» змішує з болотом жертви українського народу.

В газеті «На чужині» за 1947 рік в статті «Соціалізм і Україна» він пише:

«З точки зору робітничої ментальності всі большевицькі державно-капіталістичні експерименти, крім визиску і всякого поневолення, не послаблюють фронт робітничої української нації (що це за робітнича нація? пр. А. Т-ий), а посилюють його. Бо якщо большевизм ліквідує дрібну власність, то пролетаріят він тільки збільшує. Тому ми не казимось від ліквідації дрібної власності (тобто селянства! пр. А. Т-ий) і не вітаемо всяких антикомуністів, хоч анти-українців, а спокійно готовуємося до того, коли прийде наш час. Бо, якщо для апологентів депролетаризації їхні спра-

ви де далі гіршають, то для нас наші справи де-
далі кращають.(Відродивсь Комінтерн! прим. А.
Т-ий.) Тому у нас є нерви, терпеливість і холодна
розсудливість, а не візії всеукраїнських повстань
і всяких інших авантур».

Як бачимо, багряні соціалісти не казаться від того, що
український народ заганяють до колгоспів, вивозять на Си-
бір і морять голодом, — бо від цього збільшується проле-
таріят, а боротьба українського народу за свою власну державу і сьогоднішня Повстанча Армія, для них, це тільки
авантура.

Для нас, націоналістів-наддніпрянців все, що в цих рядках
сказав «революціонер» з УРДП Майстренко, не є жандою
несподіванкою, бо ми знаємо, що то є УРДП, але, як на
таку заяву має реагувати західний світ? Він мабуть зди-
вовано запитає себе:

— «Чому ці люди втікли з СССР»—«батьківщини про-
летаріату?»

Хоч би там, де йде про жертви українського народу,
«ідеологи» були «об'ективні» та виявили соборність.

Може ж і «галицький загумінок», у тій справі має чим
«похвалитись?»

Чи відомо «ідеологам», скільки знищено українців із
західних земель, від часу визволення» 1939 року?

Чи чули вони, щось про вивіз галицьких, волинських,
буковинських і басарабських селян на Сибір і в Середню
Азію?

Чи знають вони, які страшні мордування по тюрмах,
лишив по собі большевизм на західних землях, при від-
ступі із Львова, Станіславова й інших міст.

Чи чули вони, як розправились польсько-большевицькі
опричники з українським населенням на захід від лінії
Керзона?

Чи цього не досить?

Але запевняємо, панів Дядюренків і Багряних, що всі
нешастя українського народу, плюс матеріяли Кравченків
і Гузенків не здатні зробити того, що зробила вже для на-
шої визвольної справи Українська Повстанча Армія!

Дядюренко хоче «злякати »націоналістів завтрішнім
днем?

Він запитує:

«Хто може звернутись зі словом до тих мільйонів братів, до тих сірих шинелів; до тих ватяних шоферських фуфайок, — до тих, хто в майбутньому піде на наказ штурмувати Париж і Лондон...»

Хай Вам, «ідеологи» буде відомо, що для націоналістів це не є жадна несподіванка.

Сьогодня з цими «фуфайками» і «шинелями» говорить УПА і підпілля ОУН. А якщо прийде до того, що «шинелі» й «фуфайки» будуть штурмувати Лондон і Париж, то проти того нічого не вдіє і чорна магія багряних «ідеологій».

Тільки революційне підпілля ОУН, загартоване в довголітній боротьбі з большевицьким окупантом, і тільки воно, здатне буде в ту вирішальну хвилину, дати останній бій трухолявому большевизмові.

Не вигукуйте гістерично, панове «ідеологи»: «Йдеться про ролю наддніпрянської еміграції».

Засукуйте рукава і вводьте її в ту роль!

До праці, не на розбивацькому «фронті», а в муравлинній праці, в СУМ'ї, в гімназії, в школі, у різних гуртках, у бльоках і кімнатах. Бо тут не «йдеться» про те, пане Дядюренко і Ко, хто брат «старший» а хто «молодший». «Тут не йдеться про те, хто буде верхній».

Тут «ідеться» про оте, найважливіше: про свідомого українця в боротьбі за Українську Соборну Самостійну Державу.

Насамперед Державу!!!

Л. В.

Гнила основа шкідливих замірів

Українське еміграційне життя, аж занадто продуктивне на різні «творива». Починаючи від політичних партій і кінчаючи таборовими драм. гуртками, все з'являється на «світ Божий», мов гриби по дощі. Отак несподівано народиться, хапне свіжого повітря та й зникне...

І ніхто від того не має ніякої шкоди.

Однак, часами трапляються «випадки» над якими треба застоновлятися й «допомогати» їм «викришталізуватись», щоб розглянути чи немає там чогось непевного. Цим разом, маємо «випадок», так звану «Українську Національну Гвардію».

Що правда, прочитавши в газеті «Неділя» від 16. II. 1947 року повідомлення про її «покликання до життя», а вже через кілька день «спростування УПІС» у тій справі, ми були певні, що «дитя вмерло в зародку».

Вийшло помилились!

Не врахували інерцію, що її придбала «УНГ». Доказом цього є «відозва», що її розповсюдив по кількох українських таборах «Ідеологічно-Політичний Відділ Української Національної Гвардії».

Зі змісту «відозви», яскраво виступає «ідеологічна основа» нового еміграційного «творива». Із заголовку довідуємось куди вона «прямує»:

«До всіх українців — колишніх громадян Советського Союзу, бувших командирів і бійців Червоної Армії».

Як бачимо, звернення відноситься тільки до тих українців, які до другої світової війни, були громадянами Советського Союзу.

Українці, що є тепер «громадянами» того Союзу, як також українці, емігранти з 1917 року, до «УНГ» відношення не мають.

Забувши очевидно про зміст заголовоку, «ідеологічний провід УНГ» закликає(?):

«В єдиному самостійницькому соборницькому поході проти комуністичної загрози за Українську Державу на українській землі єднайтесь всі під бойовими прапорами своєї мілітарної сили — Української Національної Гвардії — бойового авангарду українського визвольного руху».

Агов, схоменіться, спиніть «галоп»!

Видно «ідеологічний провід» не даріс до «проводу». В заголовку «відозви», він звертається тільки до «колишніх совєтських громадян», а в середній її, раптом кричить про «соборницький похід».

Дозволяємо собі поставити кілька питань.

У яких це боях, освятила свої «бойові прапори» гвардія? На якій землі «гвардія виявила себе «бойовим авангардом українського визвольного руху»?

Де постої отієї «мілітарної сили, Української Національної Гвардії»?

Чи не там, де знаходяться «таборові політики», про яких згадується у «мобілізаційній відозві»?

«Вливайтесь в лави Української Національної Гвардії» — так закінчується відозва.

Може б творці «УНГ», повідомили «запальних молодиків» де знаходяться її мобілізаційні пункти?

Для українців в Україні й на чужині, єдиним авангардом українського визвольного руху є Українська Повстанча Армія (про яку у «відозві» і словом не згадано!).

Хто буде в майбутньому покаже життя.

Україна бореться

Документи збройної боротьби

«Збройна боротьба Української Повстанчої Армії врятувала честь української нації в другій світовій війні та виписала кров'ю її право на волю і незалежність!»

(з наказу КП ОУН)

НА ДЕНЬ 22 СІЧНЯ І 29 СІЧНЯ 1947-ого РОКУ.

УКРАЇНЦІ!

Друзі революціонери-повстанці!

22 січня 1918 року проголошено в столиці України-Києві створення Самостійної Української Держави.

Сім днів пізніше — 29 січня 1918 року молоді київські учні — школярі станули зі зброєю в руках в обороні Української Держави і полягли усі смертью Героїв під Крутами.

22 січня 1919 року проголошено в Києві злуку Західно-Українських Земель з Українською народньою Республікою в одну Соборну Українську Державу.

Пам'ять і спомин цих великих історичних подій провадила і провадить нас до сьогодні, протягом 29 років, у боротьбі за здійснення цього святого ідеалу-волі і самостійності державності українського народу.

На шляху боротьби за здійснення цього ідеалу — ми створили новий могутній акт самостійності України в дні 30 червня 1941 року — і створили нову велику добу визволь-

ник змагань України, ще більше завзяту й героїчну, — якої іменем і прапором стала УПА.

Святі заповіти наших батьків, які вони передали нам в історичних актах 22 січня, вписані кров'ю Героїв Крут і кров'ю сотень — тисяч українських воїнів поляглих у визвольних змаганнях 1917—20-их років перебрало і сповняє гідно наше геройське покоління УПА, у сьогоднішній другій великій добі визвольних змагань українського народу.

Ми горді з цього і йдемо свідомо на найважчу боротьбу, та сповнимо наш великий святий обов'язок гідно до кінця.

Будемо непохитно вірні тим святым ідеалам, будемо незламні у боротьбі за них, — доки не здійснимо їх, доки не здобудемо Вільної Самостійної Соборної Української Держави!

Хай живе славна Українська Повстанська Армія!

Хай живе Українська Визвольна Рада!

Хай живе спільний визвольний фронт усіх народів, поневолених і загрожених московсько-большевицьким імперіалізмом!

Слава Україні!

Постій 3 січня 1947 року.

Краєвий Провід ОУН.

З хати до хати.

З рук до рук.

За Українську Самостійну Соборну Державу!

**Воля народам!
Воля людині!**

Український народе!

На твоїх очах проходили 10 лютого 1946 р. т. зв. вибори до Верховної Ради СССР. В цей день ти побачив сталінську демократію в усій її голизні, у всій її підлоті. В цей день на власній шкірі ти відчув всі «благодатні сонця сталінської конституції». Таких виборів ти не пам'ятаєш, хоч не одні ти вже бачив. Дикість, жорстокість, безоглядність, насильство, що їх в цей день і взагалі під час цілої виборчої кампанії застосували большевицькі окупанти, переходить все, що досі де-небудь занотовано в світі.

Та не зважаючи на те, що сталінські імперіялісти наслали в кожне наше село своїх головорізів, не зважаючи на варварський терор, який вони розпутили, не зважаючи на всі їхні нахабні підступні прийоми, сталінським окупантам не вдалося зломити твоєї солідарної, єдиноправильної постави. Ти пішов за покликом твоєго революційного проводу і на сталінські збори відповів всенароднім бойкотом. Ти не пішов до виборчих урн добровільно, як цього бажали собі кремлівські можновладці.

В цей спосіб ти заявив, що сталінський режим ненависний тобі, що він тобі насильно накинений, що він окупантський. Ти доказав, що сталінські вельможі не визволителі країни, а поневолювачі, бандити-розбійники. Ти заявив, що хочеш жити, тільки в Українській Самостійній Державі, яку сам собі побудуєш. Ти доказав, що ти цілковито об'єднався навколо свого революційного керівництва — УГВР.

Сталінські імперіялісти зфальшували вислід виборів і безлично проголосили, що український народ мало не в 100% взяв участь у «виборах». Цим вони розраховували, що скриють твою противиборчу боротьбу перед власними поневоленими народами й народами світу. Та так не сталося. Твоя боротьба в день виборів широким відгомоном прокотилася серед народів СССР, вона стала відома цілому світові. Всі ті незчисленні факти звірств, знущань, побоїв, арештувань, вивозів на Сибір, всі ті невидимі махінації і шахрайства, що їх ти пережив в день 10 лютого 1946 р., сьогодні відоємі світові. Ці факти сьогодні викликають обурення світової демократичної думки. Симпатії народних мас усіх волелюбних народів по твойому боці, Український Народе.

Тому в цей день ти переміг, Народе.

Для УГВР твоя постава до виборів до Верховної Ради СССР була найкращим підтвердженням, що вона, УГВР, повністю висловлює твої прагнення, що вона йде правильним шляхом до їх здійснення, і що ти повністю, схвалюєш її політику.

Тепер оце вдруге сталінські окупанти підготовляють глум-вибори. Цим разом до т.зв. Верховної Ради УССР. Вибори потрібні сталінським імперіялістам для того, щоб доказати, що т.зв. Верховна Рада УССР вибрана тобою, нібито добровільно, твоєю волею є тим верховним органом, через який ти, нібито, здійснююш свою суверенну владу на Україні. Вибори потрібні сталінським окупантам для того, щоб доказати, що УССР це незалежна держава, що незалежним є її уряд, що ти даєш свою згоду на політику цього уряду, що цей уряд користується твоєю пошаною і довір'ям.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Українська Головна Визвольна Рада не сумнівається в тому, що ти заперечиш очевидній брехні так само, як це зробив ти 10 лютого 1946 р.

Ти не дозволиш, щоб сталінські холуї твоєю волею прикривали свої злочинні дії.

Ти не допустиш щоб підлі зрадники й мерзені запроданці несли свою протинародну роботу за нібито твоєю добровільною згодою.

Ти виявиш свою дійсну волю, коли одностайно й згуртовано будеш бойкотувати «Вибори» до Верховної Ради т.зв. УССР.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ, РОБІТНИКИ, ІНТЕЛІГЕНЦІЕ!

Українська Головна Визвольна Рада закликає Вас не йти до виборів.

Всенароднім бойкотом докажіть, що УССР це ніяка незалежна держава, а сталінська колонія, в якій український народ поневолюється і експлоатується економічно.

Всенараднім бойкотом могутньо підтверджіть, що ідеї Української Самостійної Держави ви ніколи не зречетеся, від неї ніколи не відступите, бо лише Українська Самостійна Держава може забезпечити вільний розвиток українському народові.

Всенароднім бойкотом ще раз докажіть, що ви дійсно згуртовані навколо УГВР.

Не будемо голосувати за губернатора Хрущова, за підліх наймитів Гречух, Коротченків і їм подібних.

Хіба ж ми можемо віддати свої голоси за тих, хто поневолює нас, хто масово розстрілює нас, арештує і засилає в Сибір, хто вивозить з України хліб, залізо, вугілля і всі інші наші багатства, а нас заставляє животіти в нужді, вмирати з голоду!

Хіба ж ми можемо голосувати за тих, хто організує облави по наших селах, хто полить наші хати, хто обдирає нас з останньої копійки!

Хіба ж ми можемо вибирати тих, хто обернув нашу багату країну в країну нужди й горя, хто винен у смерті наших дітей, що гинуть сьогодні з голоду, хто винен у великих злиднях мільйонів вдів сиріт, інвалідів, воєнних калік, ніким сьогодні не забезпечених!

Ні, ні, ніколи ми не можемо йти до виборчих урн і ми будемо бойкотувати вибори.

Українські селяни, робітники, інтелігенціє! Ворог намагається залякати вас і стероризувати. Він готовий, щоб загнати вас до виборчих приміщень, застосувати ті самі методи, що 10. лютого 46 р. Але все це не сміє заломити вашого спротиву, вашої противиборчої постави. Пам'ятайте, що нашим святым національним обов'язком є не йти до виборів, хоч би, як до цього вас не змушували сталінські опричники. Використайте досвід своєї боротьби з виборів 10. лютого 46 р. Бойкотуючи вибори, ви боретесь за повалення ненависної сталінської диктатури, за знищення сталінської колоніяльної експлуататорської системи.

**Бойкотуючи вибори, ви боретеся за знищенння кляси
сталінських вельмож і їх прихвоснів, за знищення НКВД
і НКГБ!**

Бойкотуючи «вибори», ви приспішуєте наближення спрагненого вами дня визволення України, дня побудови Української Самостійної Соборної Держави, в якій ви, користуючись всіма демократичними свободами, матимете змогу вільно обирати своїх справжніх представників, своїх найкращих синів до свого найвищого органу влади.

Геть антинародні вибори до верховної Ради УССР!

Смерть Сталіну і його кліці!

Смерть зрадникам і запроданцям!

Хай живе революційно-визвольна боротьба українського народу!

Хай живе справжня демократія!

Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

Українська Головна Визвольна Рада.

Прочитай і передай сусідові.

Тому, хто не читав, розкажи, що тут написано.

Постій, січень 1947 р.

Звіт бойового відділу УПА

Нижче друкуємо звіт бойового відділу УПА до військового центру.

Відпис зроблено з оригіналів документів, одержаних з теренів діяльності Української Повстанчої Армії.

(Шифр бойового відділу)

I.

Дня 4 березня 47 р. від год. 11.12 до 12.45 вдд. 94-а і 96-а звели оборонний бій в комплексі лісу на північ від с. Ю.

Ранком о год. 9-ї вислано розвідчу стежу з таборо постою над с. Я. в числі трьох стрільців, а саме: стр. Квіт, Ластівка і Мак. Півгодини пізніше з напряму, в який відійшла стежка почулися автоматні та рушничні постріли, які одначе невдовзі стихли. Обидва відділи зайняли оборонні становища, причому підвідділ 516 під командою ком. С. зайняв становище з південного сходу на північний захід, фронтом на південь, а підвідділ 517 з півдня на північ, фронтом на схід. До становищ підвідділу 516 дотикав молодий гущавник, який зовсім обмежував поле зору та обстрілу.

Обидва відділи стояли таборопостоєм та заалармовані в год. 9.30 пострілами з напрямку висланої стежі, зайняли оборонні становища, окопалися в снігу, та виставивши попереду становища підслухів, чекали висланої стежі. О год. 11.12 підслух підв. 517 запримітив, що стежкою зі сходу в напрям становищ підвідділу 517 підходило 5 польських воїків, напереді яких йшов стр. Ластівка, висланий о год. 9.00 на стежку. Підслух долучивсь до становищ свого пвд. та зголосив командирові. Як виявилося пізніше, стежка вд. 96-а, вислана о 9.00 год. ранку стрінулась з одиницею ВП. Зав'язалась перестрілка у висліді чого впав убитий стр. Квіт. ВП захопило в полон стр. Ластівку, а стр. Макові вда-

лося втекти, однак до вд. ще не долучивсь. Полонений стр. Ластівка йшов з ворогом до становищ обидвох вдд, розказав про розміщення їх, після чого ворог почав підступати стрілецьким рядком до місця, де збігалися становища пвд 516 і 517.

6 вояків підійшло вже на віддаль кільканадцять кроків від наших становищ, наслухуючи чи вдд. є ще на вказаному полоненим стр. Ластівкою місці. Переконавшись, що навколо панує мертвна тишина, думали поляки, що ми відступили і рушили повільним кроком один за другим просто на наші становища. Год. 11.30 к-ир пвд. 516 С. дає рукою умовлений знак. Нагальний кулеметний і крісовий вогонь відкривається в сторону ворога. Трьох передніх із забезпечення ВП паде на місці, другі три в'ються ранені на снігу. Вороги кидаються назад, зчинивши при тому великий галас, доки не сковалися на узбіччю гори між корчами. Втих на хвилю вогонь. Між ворожими рядами чути крики старшиц і вкоротці групками по 6—7 людей ворог розвиває своє, праве крило, наступаючи на пвд 517. Знов гураганий вогонь змушує ворога залягти. Тим разом ворог підсовується до становищ пвд 517, цілий час підповзаючи та засіпаючи наші становища густим автоматним вогнем. Вогонь пвд 517 та роя пвд 516, яким кермує сам к-ир С. помітно проріджує ворожу розстрільну. Зойки ранених мішаються з різким криком ворожих старшин, які на місці забитих пхають вже нову розстрільну до впертого наступу. Стр. пвд 517 напружено ведуть густий вогонь по наступаючому ворогові, який мимо того щораз то ближче підсувається до наших становищ, безперервно обстрілюючи нас густим автоматним вогнем.

Тим часом друга група ВП, зорієантована полоненим стр. Ластівкою і вогнем підвідділу 517, підходить гущавником з боку півдня та вдаряє фланговим автоматним вогнем з найближчої віддалі на пвд 516, який зараз же відповідає їм своїм вогнем.

В куті становищ, де стикаються пвд 516 і 517 падає муніційний набій. Паде наказ: «гранатами в гущавник», ряд вибухів стрясає лісом. К-ир пвн 516 С., який дотепер сам кермував вогнем, стримуючи ворога наступаючого зі сходу на пвд 516, звертає всю увагу на свій відтинок і густим вогнем та гранатами намагається відперти ворога, який вже готовується до атаки. Кермуючи вогнем в критичній хвилі, зістає тяжко ранений пострілом в бік. Стрільці відразу ж,

мимо сильного обстрілу, відносять його в глибину становищ. Пвд. 516, згідно наказу к-ира пвд, перебирає ройовий Р., яко-му однаке вже тяжко опанувати ситуацію та не допустити ворога до своїх становищ. Ворожі смільчаки поодиноко ви-скакують з гущавника та вриваються в наші становища, сючи, довкруги густим автоматним вогнем, від якого паде вбитий стр. Пукавка та тяжко ранений стр. Таран, однак сам ще повзе в глибину становищ на перев'язочний пункт. Кілька ворожих смільчаків, що вдерлися в наші становища, заплачують свою сміливість життям. Після того ворог не пробує вскакувати в наші становища, лише сильним ав-томатним та кулеметним вогнем намагається відкинути пвд. 516. Переважаючий ворожий вогонь захищує пвд. Се-редній рій пвд. 516 починає повзти назад зі своїх становищ. Рештою зусиль вдається йому втриматись на новозайнятих становищах. К-р вд 96-а висилає бунчужного Б. до к-ра вд 94-а, щоби зорієнтувати його в тяжкім положенню та з жа-данням негайної підмоги. На відтинку пвд. 517 за цей час дальнє триває впертий поступ ворога, зокрема сильно напирає ворог на кут, де луцьться становища пвд. 516 і 517. В міжчасі вибуває з бою в наслідок затяття 2 кулемети. Ворог помічає це і хоче використати. К-р вд. з двома роями та кількома автоматчиками старається стримати той намір до часу приходу підмоги з вд. 94-а, та вдруге висилає зв'язкового Гриба про надіслання підмоги. Ворог вже не пооди-ноко, а групками підповзає до становищ та закидає їх гра-натами, які однаке в глибокому півметровому снігу майже нешкідливі. Від ворожого вогню паде на тому відтинку ст. стр. Сорока, відходить в глибину становищ ранений в руку та в ногу зв'язковий Гриб, що тільки повернувсь з по-відомленням, що підмога з вд. 94-а приходить. Ворог поба-чив, відступ ранених і напирає ще сильніше. Однаке вояц-тво стримує його та держиться дальнє на своїх станови-щах. Зв'язковий Б., міно ранення в руку не відступає від вд. та далі щільно стріляє зі свого кріса. Раненого стр. Трибуна відтягають в глибину становищ. Кілька інших стрільців зголосують, що вже не мають муніції. Ворог ви-чув тут наше послаблення і обстрілює ті становища сидячи, а то й стоячи за деревом. Приходить на підмогу пвд к-ра О. з вд. 94-а та трьома роями скріплює становища пвд. 516 і 517. Це підсилення відразу стримує зухвалий наступ ворога на пвд. 516.

Ворог знову кинув свіжі сили потоком зі сходу на ста-новища пвд. 517. Дотепер він тут обмежувався до сильного

обстрілу, в часі якого впав на становищі сан. Лемко, кулеметник Смерек, який вогнем свого кулемета старався придушувати ворожі вогневі гнізда та не давав ворогові вилізти з потока. Біля кулеметчика Смереки паде також муніційний Зір. Ворог розбиває далі своє праве крило, зохоплюючи тим вже становище к-ра В. вд. 94-а підсиленій резервами, кидається в наступ.

Зброя, що після годинного безнастального бою була в акції — часто відмовляє послуху. Муніція вичерпується. Пвд. 517, відстрілюючись, починає відступати. При відступі зостає тяжко ранений ройовий Олень і стр. Август. К-ир пвд. пробує втримати стрілецтво на становищах, при чому паде ройовий Комар, стр. Воробець та зістає ранений в бік сам к-ир пвд. Г. Стримуючи наступ ворога, паде ройовий Борсук, який був призначений на підмогу. К-ир вд. 94-а, зорієнтувавшись в переважаючих силах ворога, наказує відступ. Відступає пвд. В. забираючи всіх ранених, дальнє обидва пвд. вд. 96-а. Відступ прикривають пвд. к-ира М. і О. вд. 94-а. Година 12.45 наші пвд. опускають поле бою. Ворог, понісши втрати, не дуже спішиться в погоню, даючи можливість закінчити бій відв'язанням без нових втрат.

В цьому бою ворог втратив 58 вбитих, серед яких 4-ох страшин. Власні втрати вд. 96-а виносять: рой. бул. Комар, ст. стр. Смерек, ст. стр. Сорока, ст. стр. сан. Лемко, стр. Гарбуз, Зір, Воробець, Пукавка, Квіт який був висланий на стежку. Ранені: к-ир С., к-ир пвд Г., рой. Олень, що помер того ж вечора від ран, та стр. Таран, який помер 5. II. Ранені також стр. Август, Гриб, Бистрий, Стрибун. Втрачено 1 ППШ, 8 крісів, 1 пістоля. Вистріляно амуніції до ППШ 740, Мозін 2.500, мавзер 1.080 шт.

Стрілецтво показало себе твердим в обороні, а якщо було змушене відступати, то тільки з огляду на злий стан зброї, яка часто затиналася, та в більшості до довготривалих боїв не надається, що вже звітовано в попередніх звітах. Стан амуніції в загальному при кінці бою вже вичерпувався.

К-ри пвд. особливим пркладом намагалися рятувати тяжку ситуацію, виказали багато самопосвяти, стримуючи до кінця холоднокровність, витримуючи на довірених їм відтинках, доки було можливо і потрібно.

Постій, 31. 3. 1947 р.

(Псевдо-командира.)

II.

За час звітового місяця на терені відділу діяли такі ворожі сили:

A. Польські ворожі сили:

1. Сталі:

1. м. Перемишль — ВП, УБП, КБВ, МО і інші — разом біля 2000
2. Пикуличі — (касарні ВП біля 200 (стало в терені) — МО — 9
3. Бірча — ВП біля 200, МО — 20
4. Кальварія — ВОП біля 45, МО — 5
5. Станиславчик ВОП біля 40
6. Красічин — МО — 9
7. Куп'ятичі — МО — 6.

Крім цього, в терені перебував стало 2 батальон 30-го полку ВП в числі 140 вояків (після демобілізації 22.03 — залишилося біля 60 — 24.03 прийшло знову поповнення до попереднього стану) і тяжка сотня ВП (3 міномети) в числі 60 вояків, яка перебувала у сс. Брилинці — Роктичі — Тисова. Батальон стаціонує на переміну по селах: Аксманичі, Колоковичі, Молодовичі, Керманичі, Княжичі, Даровичі — останньо — Куп'ятичі.

4.03 спішив цей батальон на допомогу під час бою ВП з нашими вдд. в Бранівському лісі, але запізнився.

В останньому звітовому місяці застовував ворог тактику постійного патрулювання терену та нічних засідок по селах при допомозі невеликих груп — навіть по 20 і менше вояків. Розчленовуючись на такі малі групи, ворог мав змогу блокувати нараз цілий ряд сіл довкруги лісового комплексу.

Такий стан тривав до дня 25.07, в якому обстріляна нашим вд. група (40 вояків) ВП тяжкої мінометної сотні (решта якої разом з мінометами знаходилася в Рокшичах), панічно втекла до Рокшич лишаючи 4 вбитих, звідти цього самого дня ця сотня перенеслася до Красічина, а 29.03 вийхала цілком до Перемишля. Батальон того самого дня перенісся з Княжич до с. Куп'ятичі і вже до кінця місяця не було випадку вештання менших груп ВП по терені.

III.

- а) (З причини браку шифру, чисельного стану вд. і стану озброєння та амуніції не подаю).
- б) Стан умундирування вд.— задовільний. Брак близни.
- в) Вд. прохарчовується по селах.
- г) Стан санітарний вд.— дивись звіт санітара вд, залучник, ч. 1.

IV.

Із сан-пункту повернулись:

1. Ст. стр. Олексій — хвороба ока — відісланий на сан-пункт 1-го р-ну.
18.02.47 долучив до вд.
2. Ст. стр. Панас — хв. (простуда ніг) — відісланий на сан-пункт 1-го р-ну 22.02.47, долучивсь до вд. 06.03.47.
3. Стр. Капуста — пвд. 511 — ранений під час насоку ВП (на постій вд. в лісі над с. Конюша) 03.01.47 повернувся із сан-пункту 1-го р-ну долучивсь до вд. дня 06.03.47.
4. Інтендант пвд-лу 511 — Хруш — потовчення — відісланий на сан-пункт 1-го р-ну 28.02.47 долучивсь до вд. 17.03.47.
5. Ком. ПЖ булавний Гак — ранений під час втечі з палаючої хати, оточеної ВП в Молодичах дня 09.01.47 — повернувсь із сан-пункту 1-го р-ну і долучив до вд. 30.03.47.

V.

З причини ворожих дій, за час звітового місяця військового вишколу не переводилось.

VI.

За час звітового місяця переведено у вд. 2 лекції з стрільцями та збори із цив. населенням в 4-ох селах.

Дня 18.03 скромно відсвятковано 8-му річницю проголошення Самостійності Карпатської України.

Щотижня переводиться огляд преси та міжнародній політичний огляд.

VII.

Список вибулих за звітовий час:

1. Чот. ст. булавний Ванька — ком. пвд. 510 — впав на Полі Слави під час насоку ВП в с. Буреньдьовичі дня 16.03 1947 р.
2. Рой. ст. вістун Степ — пвд. 510 — тяжко ранений від засідки ВП в с. Макова, помер 16.03.47.
3. Рой. ст. вістун Перець — пвд. 510 — тяжко ранений під час бою в Бранівському лісі, помер 5.03.47.
4. Рой. ст. вістун Борсук — пвд. 512 — впав на Полі Слави під час бою з ВП в Бранівському лісі, дня 04.03.47.
5. П. жандарм вістун Франц, ранений (урвання стопи) 20.02 під час закладання піхотинської міни, помер на сан-пункті 1-го р-ну дня 31.03.47.

Список стрільців, відісланих на сан-пункт:

1. Стр. Бук — пвд. 512 — ран. 11.03 в бою з ВП в Бранівському лісі, відісланий на сан-пункт 1-го р-ну 6.03.47, повернувся і долучився до вд. 17.03.47.
2. Стр. Лемко — пвд. 510 — ранений від засідки ВП в с. Макова (15.03), відісланий на сан-пункт 1-го р-ну 22.03.47.
3. Стр. Щупак — пвд. 510 — ран. від засідки ВП в с. Макова, відісланий на сан-пункт 1-го р-ну 25.03.47.
4. Зв'язковий Скала — пвд. 510 — ранений від засідки ВП в с. Макова, відісланий на сан-пункт 1-го р-ну 22.03.47.
5. Стр. Підкова — пвд. 510 — ранений 15.03.47 від засідки ВП в с. Макова, відісланий на сан-пункт 1-го р-ну 27.03.47.

VIII.

1. Дня 15.03.47 УБП з Перемишля витягнуло з криївки в с. Б. і арештувало стр. Г. — пвд. 511, який лікувався зиму в шпиталі в Перемишлі хворий на легені і вернувшись звідти, перебував у себе в хаті в. с Б.

2. Дня 17.03.47 зловило ВП стр. Кору — пвд. 510, який, відлучившись від пвд-лу дня 16.03 під час наскоку ВП на с. Берендзьовичі, закватиравав у с. Купно. Стр. Кору застали поляки сплячого в с. Купно і забрали разом зі зброєю. Цілу родину арештували, хату спалили, життєвий інвентар сконфіскували.
3. Дня 19.03 зловило ВП в Куп'ятичі ст. стр. Лончин під час наскоку ВП на с. Берендзьовичі (16.03.47). Ст. стр. Лончин, почувши від господаря, що до села приїхало ВП, вийшов, з криївки на поле (лишивши зброю в криївці), зауважений поляками, піддався. Переслуханий — до нічого не признався, а тортурований звироднілими катами, сказав до них, що за нього одного їх щонайменше 100 мусить впасти. Змасакрованого до непрітомності Лончину дня 20.03.47 ВП розстріляло на цвинтарі в с. Дарова.
4. Посмертні листки впавших на Полі Слави за місяць березень стрільців і командирів перешлю разом зі слідуючим звітом, тому що евіденційна книга знаходиться в архіві, якого тепер не можна видобути.
5. До звіту долучую:
  1. Звіт бою над с. Ю. від 4. III. 1947 р.
  2. Звіт санітара відділу.
  3. Звіт із служби здоров'я за місяць лютий 1947 р. (від. д-р щм. Еко).
  4. Звіт політвиховника відділу.
  5. Звіт о. Кадила.

Постій, від 31. 03. 47 року.

(псевдо командира)

Історичний календар УПА

6—7 січня 1946 року:

Наступ з'єднання військ УПА полк. Коника на польсько-большевицьку твердиню, м. Бірчу.

19 січня 1946 року:

Відділ к-ра Б. звів бій з польсько-большевицькою бандою в селі Хоцень Ліського повіту. У висліді запеклого бою вбито 32 грабіжників взято в полон 2-ох старшин та 4-ох стрільців. З воєнних трофеїв відділ здобув: 1 міномет, 4 легкі кулемети, 18 рушниць, 7 ППС, 1 десятизарядку та велику кількість амуніції.

7 лютого 1943 року:

Перша сотня УПА розгромила німецьку залогу в м. Володимирець.

7 лютого 1946 року:

Відділ УПА на шляху Львів-Радехів розгромив валку авт головного штабу НКВД, здобув важні матеріали і зліквідував членів штабу на чолі з головним уповноваженим НКВД по УССР — полк. Крижановським.

12 лютого 1945 року:

Загинув у бою з большевиками організатор і к-р. УПА Північ полк. Клим Савур.

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЖИТТЯ

С. П.

Увагу питанням політичної тактики

Наша політична програма, пориває до революційних чинів, широкі українські маси. І не тільки в Україні, але й поза її межами, де тільки б'ється українське серце. Живий приклад діяльності членів Організації («бандерівців») на еміграції, що в критичні моменти завжди ставали на захист українських еміграційних мас приєднує симпатії цих мас для наших політичних виступів.

Наші політичні виступи або наша політична тактика, була завжди в повній згоді з нашою визвольною програмою. Це не значить, що за останні два еміграційні роки не було речей, що суперечили б нашій політичній програмі. Треба ствердити, що такі випадки нам нав'язували або пробували приписати, з метою дискредитувати Організацію в очах мас. Такою була тактика наших партійних противників.

Постійні атаки в стилі виступів пп. Феденка, Барана і їм подібних умових недородків як Дядюренки, була спрямована на відрив безпартійного загалу від активного включення у визвольний фронт. Ніби чорні галки, клювали вони кожного стрічного безпартійного та шипіли гадюками: «як то Ви, старша людина та й з тими «бандерівцями» держите. Та Ви їх не знаєте, ось побачите, **ми** їх на гамуз...» **Ми** легковажили тими людьми не стаючи в обороні всіх, хто керуючись інтуїцією ставав у спільній з нами фронт.

Це було наше тактичне недотягнення. І стало воно можливим лише тому, що наш членський загал, не виключаючи й провідних людей не дооцінював належно питань такти-

ки. Ми часто забували, що через недооцінювання політичної тактики, навіть дуже сильна партія, може втрачати свої впливи. Такий самий або ще більший прогріх поповнювали ми й тоді, коли не досить твердо ставали в обороні наших членів, що їх противники плямували, як єнкавадистів, злодіїв чи інших злочинців при допомозі видуманих «історій», переслідуючи в цьому випадку лише одну мету, як найбільше заплямувати прихильників ОУН.

. Створювалась парадоксальна ситуація. Ми, що можемо день і ніч розповідати один одному про вислужництво («наших») різним чужим силам, про зникнення українського державного майна в минулому (державні скарби УНР) та різного громадського, кооперативного майна в останніх часах, ми, що потребували б лише вказати на «чистоту» родинного життя поодиноких куківських політиків — ми, знаючи це все нетільки не показували масам, які ж насправді є ті наші політичні противники, але посувалися у своїй вибачливості так далеко, що не обороняли наших членів від злісних і брехливих наклепів. Коли була слушною тактика: не виносити сміття з хати, тобто не показувати й не компромітувати наших партійних противників — то вона неоправдана там, де торкалося оборони наших членів чи симпатиків від незаслужених закидів. Треба вважати, що це був великий тактичний промах.

Через недооцінювання політичної тактики, ми розбазарювали великий політичний і моральний капітал, що виріс на жертвах найкращих з поміж нас.

Коли хтось з нами співпрацював і зазнав нападок, ми його лишали, мовляв, хай борониться сам. Коли ж дехто в шуканні «генеральної лінії» іноді збочував, тому, що відносно недавно до нас прийшов, ми дуже часто «лишали його» без опіки і він потрапляв до УНДС, УРДП або «мельниківців». Ці недотягнення були наслідком неясності нашої тактики, що впливало на неуважне ставлення до питань тактики взагалі, в чому якраз наша організація має великий досвід.

Під час походу німців на Україну, була створилася діявольськи важка ситуація для підпільної Організації. Бити советів, означало підсилювати німецькі позиції, а висаджувати в повітря поїзди з німецькими солдатами, що їхали під Сталінград, виглядало нерозумно, бо це означало приспішувати прихід червоних в Україну. Ми були між молотом і наковалньою.

Однак Провід Організації вияви величезний тактичний хист, і зумів вийти переможно з цієї ситуації. В ті роки Організація придбала великий досвід у питаннях тактики.

На жаль він і до сьогодня, не став власністю всіх провідних кадрів нашої Організації і тільки з причин недоділування нами всіма його ваги.

Коли б опинившись на еміграції, ми мали точно устійнені тактичні прийоми в підході до т. зв. «старих», як і до т. зв. «нових» емігрантів, то можливо не з'явилися б тут на еміграції, аж дві нові партії УРДП і УНДС, що своїм першим завданням поставили боротьбу з нами.

Я не хочу цим сказати, що ми проти творення партій. Я навіть думаю, що в Україні їх буде більше ніж одна, алеж еміграція — не Україна.

Повноцінна партія на заході, виникала лише тоді, коли певні суспільні верстви, хотіли боротися за певні соціально-продукційні постуляти та потреби, у нас цього немає. УНДС, що постала для підтримки авторитету УНР і УДРП виникли не органічно і фактично непотрібні.

Колі б від початку нової еміграції, ми вдалою тактикою знайшли у наших формах місце для того десятка бувших націоналістів, доленківців та бувших комсомольців — будьмо певні ніякого УРДП чи УНДС сьогодоні б не було.

Грядуть часи, у яких можливо питання тактики відограматиме першорядну роль, бо ж у питаннях програми у нас різниці не більші від тих, що ділять англійських лейбористів від консерваторів.

До цього треба підготуватись.

Впливи революційної ОУН за Океаном

Дух революційної України, поволі переборює простори Океанів і мов свіже повітря вривається в життя наших заокеанських братів. Але не всі бажають його.

Як і тут в Європі, там є людці з «холодним чолом» і «тверезим розумом».

Життя проходить повз них.

Можемо не сумніватись, що як і тут вони збанкрутують. Що це так неважко переконатися, перечитуючи українські газети з канади, США й Південної Америки.

Перед нами «Українське Слово» з Аргентини. В числі від 7-го грудня 1947 року знаходимо кілька добре опрацьованих матеріалів з українського політичного життя. На другій сторінці, видрукувана доповідь, що була виголошена на з'їзді Секції Української Молоді в Буенос Айресі. Доповідь пронизана палкими словами на честь борців за волю України і Української Повстанчої Армії.

Стаття під назвою «Полювання на козлів отпущення», показує політичну орієнтацію українців Південної Америки.

Автор статті, відповідаючи аргентинським куківцям пише:

„Українці в Аргентині, Парагваю й Уругваю, зорганізовані у просвітницьких організаціях, як також у Т-ві „Відродження“ та багато тих, що з різних причин не належать до жодних організацій, їдеї УПА і УГВР прийняли, як єдині правильні і цих ідей не зречується.

Що воно так є, а не інакше, ... мали змогу переконатися на недавно відбутий конгресі, де переважаюча більшість делегатів виявила себе симпатиками УПА і її проводу УГВРади і коли вирішувалась спровід привіт для УПА то виразно вуло сказано й ухвалено „і її проводові УГВРаді“.